

JAVASLATTEVŐ FÁZIS

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE
TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

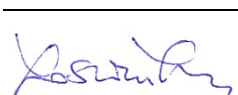
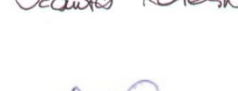
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA SZAKÁGI ALÁTÁMASZTÁS ÉS INDOKLÁS

MEGRENDELŐ: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal
5000, Szolnok Kossuth Lajos u. 2.

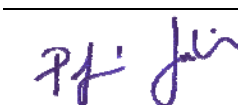
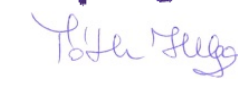
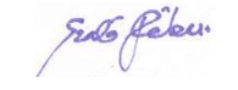
Képviselője: **Rentzné Dr. Bezdán Edit** főjegyző

TERVEZŐ: Város-Teampannon Kft.
1053 Budapest, Veres Pálné u. 7.
Képviselője: **Koszorú Lajos** ügyvezető

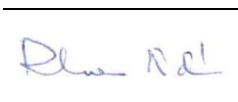
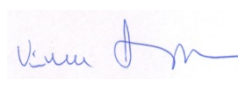
VEZETŐ TERVEZŐK:

	Koszorú Lajos	Vezető településtervező TT1-01 1346/01	Város-Teampannon Kft.
	Tábori Attila	Településtervező TR 01-0402	Város-Teampannon Kft.
	Szántó Katalin	Településtervező TT/1 01-2054	Város-Teampannon Kft.
	Lázár Tibor	Területrendező tervező TR 01-5041	Környezetterv Kft.

TERVEZŐK:

	Polgár Judit	Szociológus	Város-Teampannon Kft.
	Tóth Helga	Településtervező	Város-Teampannon Kft.
	Szekeres Petra	Településtervező	Város-Teampannon Kft.
	Szaló Péter	Településtervező	Város-Teampannon Kft.

KÖZLEKEDÉS TERVEZŐK:

	Rhorer Ádám	Közlekedéstervező Tkö-01-3157	Közlekedés Kft.
	Vincze Andrea	Közlekedéstervező Tkö-01-8794	Közlekedés Kft.

TARTALOM

I. BEVEZETÉS	3
II. SZAKÁGI ALÁTÁMASZTÁS ÉS INDOKLÁS	4
1. A TELEPÜLÉSRENDSZER FEJLESZTÉSE	4
2. A TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM	9
3. MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT.....	27
4. KÖRNYEZETI ÉS TERMÉSZETI ERŐFORRÁSGAZDÁLKODÁS	35
5. VILÁGÖRÖKSÉGI ÉS VILÁGÖRÖKSÉG-VÁROMÁNYOS TERÜLET ÖVEZETE	42
6. HONVÉDELEM	45
7. TRTV-VEL VALÓ ÖSSZHANG IGAZOLÓ SZÁMÍTÁSA.....	46
8. ELFOGADÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZEK ÖSSZEFOGLALÓ INDOKLÁSA.....	47
TERVEZŐI NYILATKOZAT	52

I. BEVEZETÉS

Jász-Nagykun-Szolnok Megye Önkormányzata 2018 tavaszán elindította a megyei területrendezési terv újabb, második módosításának előkészítését. A módosítást az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (továbbiakban: OTvT) 2013 év végén történt módosítása tette szükségessé.

A javaslattevő fázis anyaga 2018 július végére elkészült, ugyanakkor az országos területrendezési terv módosításának előkészületei véget a tervezet véleményezése már nem történt meg, a tervezési folyamat szünetelt. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 2019. március 15-én lépett hatályba, később az egyes országos és megyei övezetekre vonatkozó szabályokat a 9/2019. (VI. 14.) MVM rendelettel hagyták jóvá. Ezzel párhuzamosan több, a területrendezéssel összefüggő jogszabály is módosult. Így a jelen javaslattevő fázis dokumentációja az új jogszabályi környezetnek megfelelően készült el.

A megyei területrendezési terv feladata elsősorban **az országos és térségi szintű fejlesztési igények összehangolása oly módon**, hogy azok térben összerendezettek, összeszervezettek legyenek, amelyekhez a településrendezési eszközök készítése, vagy módosítása során a helyi fejlesztési igényeket hozzá kell igazítani.

Jelen dokumentáció felépítése a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Kormányrendelet 7. melléklete szerinti tartalmi követelményeket veszi figyelembe.

Ennek megfelelően a dokumentáció első részében az **elfogadásra kerülő munkarészek olvashatók** (területrendezési szabályzat, térségi szerkezeti terv, övezetek, intézkedési javaslatok), majd ezt követik a **megalapozó munkarészek** a szakági munkarészekkel, amelyek elsősorban a változásokra koncentrálnak.

A területrendezési szabályzattal kapcsolatban ki kell emelni azt a jelentős változást az eddigi szabályozáshoz képest, hogy 2017 júniusa óta **egyedileg meghatározott övezeteket is lehatárolhat** a megyei önkormányzat, a megye természeti, épített környezeti és gazdasági adottságainak védelmére és fejlesztésére, a térszerkezet szervezésére, illetve a területfejlesztési koncepciók és programok végrehajtása érdekében.

II. SZAKÁGI ALÁTÁMASZTÁS ÉS INDOKLÁS

1. A TELEPÜLÉSRENDSZER FEJLESZTÉSE

1.1. TELEPÜLÉSI TÉRSÉG

A megyei területrendezési tervekben az Országos Területrendezési Tervben meghatározott és a megyei területrendezési tervben pontosítandó települési térséget a jogszabályi változásokat követően már nem kell megkülönböztetni (korábban: városias vagy hagyományosan vidéki települési térség). Megváltozott a települési térség fogalma is, mely szerint a térség a település belterülete, valamint a belterületen kívüli beépítésre szánt területek tartoznak a vízgazdálkodási térség és sajátos területfelhasználású térség kivételével¹. Ez tulajdonképpen csak értelmi pontosításnak tekinthető. Ennek megfelelően a települési térség a települések belterületei mellett a közigazgatási területükön található, településszerkezeti tervekben beépítésre szánt területként szabályozott külterületi lakott helyek, és egyéb külterületi lakó-, vegyes-, üdülő-, gazdasági és különleges területként szabályozott területek.

A települési térségek lehatárolása, pontosítása az önkormányzatok adatszolgáltatásként átadott hatályos településszerkezeti tervei alapján történt. **A települési térség meghatározása nagy mértékben pontosodott** köszönhetően annak, hogy a megyei tervezéshez is rendelkezésre állnak az ingatlan-nyilvántartási térképek, illetve egyes települések megküldték a településszerkezeti tervek szerkeszthető állományát. Azon települések esetén, melyek településszerkezeti tervet nem küldtek, a települési térséget a hatályos megyei terv szerint ábrázoltuk.

A települések településrendezési eszközeikben növelhetik a beépítésre szánt területeiket az OTÉK, a Trtv és a megyei területrendezési terv előírásaival összhangban.

Térszerkezeti szempontból jelentős térszervező települések – egyedileg meghatározott övezet

A települések közlekedés-, gazdaság-földrajzi és természeti adottsága, valamint a közigazgatási rendszerben elfoglalt helye döntően meghatározza a településrendszerben betöltött szerepüket és alapvetően befolyásolja jövőbeni fejlődésüket. Az ezzel összefüggő **egyedi övezet kidolgozása**, a települési szerepek meghatározása, **segíti a területpolitikát, a településvezetőket és fejlesztőket, valamint a településrendező tervezőket** a megfelelő fejlesztési irány(ok) felismerésében, a célirányos besorolású fejlesztési területek kijelölésében, valamint a helyi közösségeket is a felelős döntésben.

A térszerkezeti szempontból jelentős települések övezetének bevezetésével és szabályok megalkotásával **lehetővé válik a településhálózat térszerkezetének fejlesztése**.

Általános irányelv, hogy a megyének – **városhálózatának további bővítése helyett** – a **városhálózat minőségi fejlesztésére** kell koncentrálnia. A megyeszékhely **Szolnok**, továbbá **Jászberény** (a Jászság központja, a Budapesti agglomeráció közeleségéből leginkább profitálni képes térségközpont), és **Karcag** (a Nagykunság központja, a Hortobágy kapuja) esetében a **regionális, illetve a megyehatáron átlépő központszerep** megerősítése a cél. Bár e városok fejlődése szempontjából meghatározó, hogy Solnok, Budapest és Kecskemét felé, Jászberény Budapest felé, illetve Hatvan és Gyöngyös irányába, Karcag pedig Debrecen felé erősítse kapcsolatait, a megyének tudatosan terveznie kell e városok fejlődésének, kapcsolódásának továbbgyűrűztetését a belső Tisza menti és déli-délkeleti térségei felé.

Hosszabb távon, különösen az M8-as megépülését követően, illetve egy gazdaságilag prosperálóbb periódus esetén várható a Kecskemét és Solnok közötti agglomerálódás felerősödése, településhálózati csomópont kialakulása. A **Kecskemét-Szolnok közötti településhálózati csomópont** három megyén át formálódik, magába foglalva a Solnokkal illetve Kecskeméttel határos Pest megyei (Abony-Cegléd-Nagykőrös) területeket is. A dinamizálódás időszakára a három megyének közösen, már most érdemes elkezdni a

¹ Eredeti fogalommagyarázat: a település belterülete, valamint a beépítésre szánt területek összessége

felkészülést, mivel a proaktivitással nem csupán a folyamatok jobb kézben tartása érhető el, de fontos szempont az is, hogy a városok és érintett községek az ingatlanpiaci mozgásokat előre megbecsülve a folyamatok nyerteseivé válhassanak.

Regionális szempontból kisebb súlyú, de a szűkebb térség szempontjából jelentős településhálózati csomópontnak tekinthető a **Jászberény, Hatvan, Gyöngyös**, illetve a közöttük fekvő Jászfényszaru és Jászárokszállás **városcsoport**, amelynek dinamizálódása az M3-as autópálya hatása következtében már megindult. A városcsoporthoz kapcsolódik még a Pest megyei Nagykáta, melyen keresztül Jászberény a Budapesti agglomerációhoz csatlakozik, illetve kelet felől **Jászapáti**. Az M8-M32-M3-as kapcsolat várhatóan e térség súlypontját, mely jelenleg inkább Hatvan, várhatóan Gyöngyös irányába fogja eltolni.

Mivel országos viszonylatban magas (bár alföldi viszonylatban átlagosnak mondható) a **10 ezer főnél népesebb kisvárosok** aránya és ezek térségükből jól elérhetők – indokolt elsődlegesen ezen, **sokoldalú kistérségi központ-, illetve alközponti szerepre leginkább alkalmas városok** fejlesztésére koncentrálni a megye komplex fejlődésének előmozdítása érdekében. A **kisebb városok** esetében **egy-két jól megválasztott, elsősorban a lokális adottságokra és/vagy közlekedés-földrajzi pozícióra épülő specifikus szerep** kialakítása, sajátos arculat megerősítése indokolt, összhangban vidéki térség domináns jellegével.

Az egymással szomszédos, illetve **egymás hatókörében fekvő, közel azonos nagyságú városok** számára ajánlott, egymással összehangolt, sőt **közös, munkamegosztásra épülő településfejlesztési stratégiát kidolgozni**, az egymás energiáit kioltó versengés helyett a térség vonzerejét növelő, szinergikus hatású együttműködéseket ösztönözni (Jászság városai, megye keleti városfüzére, Tiszazug városai). A **városok fejlesztésének összehangolását a megyehatáron túl is ösztönözni szükséges**, különös tekintettel a szinte összefüggő városgyűrűt alkotó Csongrád és Békés megyei városokra. Kiemelt fontosságú a **Tisza menti „várospárok”** (esetenként város-községpárok) megyehatáron túlnyúló kontextusban értelmezett összehangolt fejlesztése és térségi szerepeik megerősítése a Tisza menti belső periféria stabilitása érdekében (Tiszafüred – Poroszló község; Kisköre-Abádszalók; Szolnok – Törökszentmiklós; Tiszakécske –Cibakháza község, Tiszaföldvár).

A zsugorodó területek sajátossága a folyamatos népességcsökkenés, mely során **fokozatosan elhagyatottá válnak a belterületi lakótelkek**, és ezek akár itt-ott **összefüggően** is megjelenhetnek. Az önkormányzatoknak az elhagyatott, gondozatlan telkek, az omladozó építmények **napi szintű gondot jelentenek** (pl. balesetveszély, romló épített környezet és településkép, gondozatlan, elgazosodó területek stb.), a településüzemeltetés pedig egyre kevésbé költséghatékony, hiszen az odavezető utat, a közvilágítást és a közműveket továbbra is fenn kell tartani. A **meglévő infrastruktúra jó adottság, melyet korábban jelentős költséggel építettek ki**, ezért megoldás lehet ezeknek a felhagyott telkeknek, telekcsoportoknak az **összevonása, újrahazsnosítása**. A kistelepülések többsége még mindig a mezőgazdaságból él, a közigazgatási területükön meghatározó a mezőgazdasági termelés, állattenyésztés, olykor a termékfeldolgozás, és általában maguk a lakótelkek is falusias lakóterületbe vannak sorolva. Ezeknek a **„felhagyott” lakóterületeknek az újrahazsnosítása, újraszabályozása során javasolható a mezőgazdasági termeléssel, feldolgozással összefüggő építmények elhelyezésének ösztönzése, a birtokközpontok kialakításának lehetővé tétele**, ezzel a felhagyott területek újrahazsnosítása, a településüzemeltetés költséghatékonyra tétele. A települések településfejlesztési koncepciójában és a településszerkezeti tervben kell megalapozni a területek újrahazsnosítási irányát.

A területfejlesztési dokumentumokban célszerű rögzíteni azokat a célokat és beavatkozásokat, melyek elősegítik a városok térségi szerepének erősítését, valamint a várospárok együttműködését.

Az övezetre vonatkozó szabályok elsősorban a **városhálózat minőségi fejlesztését, a térszervező szerep erősítését segíti elő**. A településfejlesztés egyik legnagyobb problémája, hogy a települések még mindig a területkínálat növelésével kívánják pozíciójukat megerősíteni, ugyanakkor a településüzemeltetés kérdései még mindig elsikkadnak, amely nehezen kezelhető többletköltséggé válik, különösen ha az eltúlzott fejlesztési területeken elszórva jelennek meg a beépítések. Ezt utólag, ha már megkezdődött az elszórt betelepülés, lehetetlen korrigálni.

A városhálózat minőségi fejlesztését segítik elő az övezetre vonatkozó szabályok, így a **barnamezős területek újrahazsnosítására**, a dinamikusan változó területek **intenzifikálására**, az új lakóterületek **zöldterületeinek kialakítására**, valamint a **települési térség növelésének konkrét szabályozására** vonatkozó előírások. A fejlesztési területek kijelölésének felelősebbé, átgondolttá tételét szolgálja a **telepítési tanulmányterv** készítése, mely közvetlenül szolgálja a **tudatos területgazdálkodást**, valamint a **költséghatékony településüzemeltetést**.

A települési térség növelésének korlátozása természetesen új beépítésre szánt terület kijelölésére értelmezendő. A számítás alapja a térségi szerkezeti terven szereplő **települési térség nagysága**. A tervezés során fel kell mérni a beépítetlen fejlesztési területek (lakóterületek, gazdasági és vegyes területek együttes) nagyságát és azt viszonyítani a területrendezési tervben szereplő települési térség méretéhez. Amennyiben egy terület betelepülése már megkezdődött, természetesen azokat a területrészeket, telkeket nem kell figyelembe venni a számításnál. A 20%-os korlátozás arányosan érvényesül a különböző nagyságú városokban, mely hellyel-közzel a város térszervező hatását is arányosan tükrözi.

Térségi együttműködések övezete

Az előbbieken leírt megállapításokból is látható, hogy a főbb gazdasági, társadalmi, környezeti folyamatok nem elsősorban a település léptékében, sokkal inkább településcsoportok és **térségi szinten határolhatók be**. Ezzel szemben **a folyamatok irányítására, kezelésére elszigetelt választ adnak az érintett szereplők**, melyek hatékonysága kétséges. Jó példa erre a fejlesztési területek, területkínálatok kijelölése, vagy ugyanazon fejlesztések végrehajtása egymás mellett fekvő településeken. Könnyen belátható, hogy ilyen esetekben az együttműködés, a fejlesztések összehangolása, a közös gondolkodás, a közös döntés, a feladatok megosztása jóval eredményesebb hatású. Az eddigi európai uniós támogatások is **előnyben részesítették az együttműködések**, mely valószínűleg a jövőben sem alakul másképp. Éppen ezért célszerű már most felkészülni 2021-2027 közötti európai uniós támogatási ciklusra, hogy a fejlesztési támogatásokat a településcsoportok minél hatékonyabban tudják felhasználni az érintett térségekben.

A településfejlesztés alapvető eszközei **a településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia**. A településfejlesztés területi dimenzióit a településrendezési eszközök (településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat) határozzák meg. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXXVIII. törvény kifejezetten lehetővé teszi a települések közös tervezését:

Több település építészeti feladatainak közös ellátása

15. § (1) A települési önkormányzatok az építészeti feladataik ellátására társulhatnak, valamint feladataikat közösen is megoldhatják.

(2) A közös településrendezési eszközöknek az egyes településekre vonatkozó részeit az érintett települési önkormányzatok képviselő-testületei állapítják meg. A véleményezési eljárás lefolytatásáról az önkormányzatok megállapodásában meghatározott település polgármestere gondoskodik.

A 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet szerint:

Önkormányzatok közös tervezése

„8. §²⁸ Az önkormányzatok által - megállapodás alapján - társulásban készített koncepciót vagy stratégiát a közös tervezésben részt vevő minden települési önkormányzat a saját közigazgatási területére önálló önkormányzati döntésként fogadja el.

17. § (1)⁴⁹ Az önkormányzatok által - megállapodás alapján - társulásban készített kézikönyvet, településszerkezeti tervet vagy helyi építési szabályzatot a közös tervezésben részt vevő minden települési önkormányzat a saját közigazgatási területére külön-külön dokumentumként fogadja el.

(2)⁵⁰ A közös tervezés során a településrendezési eszközök egy eljárásban véleményeztethetők”

A hatályos szabályok tehát biztosítják, hogy a települések részben (egy részterületre koncentrálnak), vagy teljes egészében összehangolják a fejlesztéseiket, vagy együtt gondolkodással, többszöri egyeztetéssel közös fejlesztési célokat dolgozzanak ki és azokat együtt érik el.

Jász-Nagykun-Szolnok megye esetében jól beazonosíthatók azok a településcsoportok, ahol az együttműködés a térség előnyére válhat. A **Jászsági gazdasági pólus területén** elsősorban a gazdaságfejlesztés területén és az ehhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztésekben célszerű együttműködni a településcsoportnak. A **Tisza-tó partján fekvő településeknek** ugyanakkor a turizmussal összefüggő fejlesztéseiket célszerű összehangolniuk, a **Szolnoki településeggyüttes esetén** viszont hangsúlyos kérdés lehet a gazdaságfejlesztés mellett a közlekedési rendszerek összehangolása, a lakóterület-fejlesztések összehangolása.

A **közös településfejlesztési koncepció** irányt mutat az egyes települések részfeladatainak, beavatkozásainak végrehajtásában, a **közös településszerkezeti terv** pedig területileg is összehangoltan rögzíti a közös fejlesztéseket.

A közös tervezés **nem kötelező jelleggel jelenik a szabályozásban,** hanem egyfajta felhívásként, figyelem felkeltésként, hogy ezekben **a térségekben kifejezetten indokolt az együtt gondolkodás.** Az hogy ez milyen mélységben, milyen körben történik meg, a települések közösen dönthetik el. Minél több település részvételével, minél több dokumentum készül el közösen, annál erősebb együttműködés alakulhat ki a települések között. Amennyiben a települések a közös tervezés mellett döntenek, úgy célszerű azonos elveket meghatározni a tervdokumentumok tartalmára, felépítésére, kidolgozására, egyeztetésére. A közös tervezés során kidolgozandó dokumentumok anyagi támogatását célszerű előnyben részesíteni.

Mindemellett már nagy előrelépést jelent, ha ezek a települések **a településfejlesztési dokumentumaikat és településrendezési eszközeit egymással is leegyeztetik,** hiszen áttételesen befolyásolhatják, korrigálhatják az egyedi célokat, beavatkozásokat. A településfejlesztési koncepciók és településrendezési eszközök készítésének szerves része a véleményezési eljárás, így a véleményező körének kötelező kiszélesítése összhangban van a Trtv egyedileg meghatározott övezetére vonatkozó előírásokkal.

A közös tervezés lehetősége egyébként fennáll az övezetbe nem tartozó településekre is.

Tanyás térségek övezete – megyei övezet

A tanyás térségek hazánk **karakteres alföldi tájképét alkotják.** A tanyarendszer védelme és fejlesztése jelentős kultúrtörténeti, gazdasági, társadalmi, tájképvédelmi és településüzemeltetési összefüggésekkel bír. **Általános problémájuk,** hogy közművesítettségük, **infrastrukturális ellátottságuk hiányos,** adottságaiktól, megközelíthetőségüktől, pozíciójuktól függően életképességük, **fenntarthatóságuk változó.** Mennyiségük folyamatosan csökken, rendeltetésük a változó társadalmi igényeknek megfelelően folyamatosan változik.

Az övezet és a szabályozás célja, hogy a tanyás területek a településrendezési tervezés során **hangsúlyosabb figyelmet kapjanak,** és a megfelelő szabályozás – adottságaiktól függően – lehetővé tegye a meglévő tanyák fejlődését, esetlegesen funkcióváltását, a változó társadalmi, gazdasági környezethez rugalmas alkalmazkodását, ezen keresztül a tájképi jelleg fennmaradását.

A tanyás térségek lehatárolásának szabályait és az övezetre vonatkozó előírásokat az MVM rendelet szabályozza. A MVM rendelet 10. § (1) bekezdése szerint:

„A megyei területrendezési tervben a tanyás területek övezete azon járásokban jelölhető ki, ahol a kijelölést megelőző legutóbbi népszámlálás alapján a mezőgazdasági jellegű külterületen élő népesség aránya az összes lakónépességhez viszonyítva az országos átlag fölött van.”

Az országos átlag a 2011-es népszámlálás szerint 3,1%, a KSH elemzése alapján.² Az előírás sajnos nem veszi figyelembe sem a járásokon belüli differenciáltságot, sem a külterületi lakott helyek jellegét. Jász-Nagykun-Szolnok megye esetén előfordul, hogy olyan település nem sorolható be tanyás térségbe, melyen ugyan

² Népszámlálás 2011-20 – A külterületen élők társadalmi, gazdasági jellemzői, KSH, 2016 július, p. 8.

meghatározó a tanyás jelleg, ugyanakkor az adott járásban a külterületen élő népesség aránya alacsonyabb az országos átlagnál.

A tanyás térségek tehát azokban a járásokban kerültek kijelölésre, ahol a külterületen élő népesség aránya magasabb, mint az országos átlag. A települések kiválasztásánál további szempont volt a légi fotó elemzése, mely alapján ténylegesen megállapítható a tanyás területek jelenléte. A következő táblázat összefoglalóan tartalmazza a tanyás térség kijelölésének alátámasztását.

Járás megnevezése	Külterületi lakónépesség aránya*	Tanyás térség övezetében kijelölt települések	Megjegyzés
Jászapáti járás	2,0%	Nem jelölhető ki település	Jászdózsza, Jászapáti és Jászszentandrás területen tanyás területek találhatók, de a nem besorolhatók az övezetbe. Javasolt a településképi rendeletben és a településrendezési eszközökben a tanyás területeket kiemelten kezelni.
Jászberényi járás	6,4%	Jászberény, Jászfényszaru, Jászágó, Jászárokszállás, Pusztamonostor, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfákóhalma, Jásztelek, Jászboldogháza	Teljes járás
Karcagi járás	3,1%	Karcag	-
Kunhegyesi járás	0,9%	Nem jelölhető ki település	-
Kunszentmártoni járás	10,3%	Kunszentmárton, Cserkeszőlő, Öcsöd, Szelevény, Tiszakürt	A jelentős zártkerti népesség mellett a tanyás területek is jellemzők
Mezőtúri járás	4,2%	Mezőtúr, Túrkeve, Kétpó, Mezőhék, Mesterszállás	-
Szolnoki járás	1,8%	Nem jelölhető ki település	Tiszavárkony, Tiszajenő, Tószeg nyugati peremeire a Pest megyei tanyás területek nyúlnak át
Tiszafüredi járás	2,7%	Nem jelölhető ki település	-
Törökszentmiklósi járás	6,1%	Törökszentmiklós, Kuncsorba, Örményes	-

*KSH adatai alapján saját számítás

Az MVM rendelet előírásai szerint:

(2) A tanyás területek övezetével érintett területre a tájfenntartó tanyai gazdálkodás és életmód fennmaradásának elősegítése, valamint a tanyás településszerkezet és tájkarakter megőrzése érdekében meg kell határozni

- a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
- az a) pont szerinti egyedi szabályokkal érintett területre a településképi rendeletben a településképi követelményeket.

A településrendezési eszközök készítése során javasolt külön övezetként lehatárolni a tanyás területeket. Javasolt a tanyákkal érintett mezőgazdasági területeket olyan sajátos mezőgazdasági területfelhasználási egységbe sorolni, ahol lakóépület művelési ágtól függetlenül legalább 2500 m² területű tanyatelken létesíthető. Célszerű előírni, hogy birtokközpont létesíthető akkor is, ha a tanya területe nem éri el a 10.000 m²-t, de a területe legalább 2500 m². Ezek alkalmazásához településrendezési okokra alapozva felmentést célszerű kérni az állami főépítésztől. Javasolt továbbá lehetővé tenni lakóépület, gazdasági épületek a tanyaturizmus építményei, szállásépület és vendéglátó épület elhelyezését.

2. A TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

2.1. A TÁJSZERKEZET ALAKÍTÁSÁNAK IRÁNYELVEI

A megye térségi tájszerkezete lényegesen megváltozik azzal, hogy a Magyarország egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX törvény már nem ad lehetőséget a megyei területrendezési tervek számára vegyes területfelhasználású térségek kijelölésére. Így a megye tájszerkezetét a mezőgazdasági térség, az erdőgazdálkodási térség és a vízgazdálkodási térség határozza meg.

2.1.1. MEZŐGAZDASÁGI TÉRSÉG

Az OTTrT szerint mezőgazdasági térség olyan területfelhasználási kategória, amelybe elsősorban mezőgazdasági művelés alatt álló területek tartoznak.

A megye területe a történeti tájhasználatot figyelembe véve meghatározóan mezőgazdasági térségnek tekinthető, amelyet igazol az Ország Szerkezeti Terve is.

A megye **mezőgazdasági területeinek termőhelyi adottságai az országos átlagnak megfelelőek vagy annál jobbnak tekinthetők**, így a térségi tájszerkezetben, távlatban is kiemelkedő a mezőgazdasági térség túlsúlya. A vegyes területfelhasználású térség megszűnésével területe lényegesen növekedett, elsősorban a folyók közvetlen térségében.

Mezőgazdasági térség területfelhasználási kategóriába sorolja a terv azokat az összefüggő térségeket, ahol a **mezőgazdasági termelés távlatban is meghatározó marad**.

A természetvédelmi oltalom alatt nem álló, rossz termőhelyi adottságú mezőgazdasági területeken ösztönözni kell ebben a térségi területfelhasználási egységben is az erdősítést. A természetvédelmi oltalom alatt álló mezőgazdasági területeket – halmozottan a Hortobágy és a Körös térségében – a településrendezés eszközeiben olyan korlátozott használatú mezőgazdasági terület-felhasználási egységbe célszerű sorolni, ahol épület nem létesíthető, vagy az épületek kialakítása a védelmi célokkal összhangban a természeti területek fenntartása, a természetvédelmi célú tájgazdálkodás, ismeretterjesztés, bemutatás, génmegőrzés és ehhez kapcsolódó ökoturisztikai fejlesztés érdekében történik.

A Hortobágyi Nemzeti Park térségében a világörökségi védelem alatt álló puszta területén és annak védőövezetében, amelyek egyben az országos ökológiai hálózat meghatározó területei és Natura 2000 területek is, olyan **komplex pusztai tájgazdálkodás fenntartása, kialakítása a cél**, amely biztosítja a történelmi pusztai tájgazdálkodás - meghatározóan a hagyományos legeltetési állattartás - fenntartását, a puszta kulturális értékeinek megőrzését. Ennek érdekében fontos feladat a történeti tájhasználatnak megfelelő **gyepterületek, vizes élőhelyek ökológiai tájrehabilitációja** is.

A felhagyott **rizsföldek tájrehabilitációja** is kiemelten fontos feladat, amely az adott terület termőhelyi és természeti adottságainak figyelembe vételével vizes élőhelyként, gyepterületként, erdőként vagy halastóként egyaránt történhet.

A településrendezés eszközeiben kertes mezőgazdasági területként indokolt szabályozni a települési területekhez térben és funkcionálisan szervesen kapcsolódó **„szőlőhegyek”, szőlőskertek, zártkertek területeit**. Ezen települési területfelhasználási egység területén csak a történeti hagyományoknak megfelelő gazdasági épületek kialakításának biztosítása indokolt.

Általános mezőgazdasági területként szabályozandók az árutermelő gazdálkodásra alkalmas mezőgazdasági területek, ahol **a településrendezés eszközeivel is biztosítani kell a legalább egy családot eltartani képes földbirtokok megtartását**, kialakítását. Biztosítani kell a mezőgazdasági majorok, üzemközpontok hagyományos funkciójuknak megfelelő fejlesztési lehetőségét, új birtokközpontok kialakításának településrendezési feltételeit. Ösztönözni kell a mezőgazdasági termékek helyi feldolgozását (pl. gyümölcs feldolgozás).

A megye tanyás térségei meghatározóan árutermelésre alkalmas mezőgazdasági térségekben találhatók.

Az **Alföldre jellemző tanyás tájszerkezet egyedülálló nemzeti érték**, amelynek megtartását, élővé tételét a kialakult új funkcióknak megfelelően biztosítani kell.

A **tanyás tájszerkezet megőrzése**, a tanyák fejlesztetősége egyrészt úgy biztosítható, ha a településrendezés eszközei birtokközpontként való fejlesztésükre lehetőséget biztosítanak. Ez azonban csak az országos építésszabályozástól való eltéréssel lehetséges, mivel az OTÉK birtokközpont kialakítására csak 1,0 ha-tól ad lehetőséget. A történeti tanyák területe azonban nem éri el az 1ha-t, ezért a településrendezési tervek készítése során kezdeményezni kell az **OTÉK-nál megengedőbb szabályozást**, amely szerint a legalább 2500 m²-es tanya is fejleszthető legyen birtokközpontként. Az OTÉK 29.§ szerint mezőgazdasági területen lakóépület, szőlő, gyümölcsös és kert művelési ág esetén 3000 nm-től, szántó és gyepterület esetén 6000nm-től létesíthető.

A történeti tanyák területe azonban nem éri el a 3000 ill. 6000 nm-t, mivel a szocializmusban személyi tulajdonban szőlő, gyümölcsös művelésű tanya legfeljebb 800 négyszögöl (2880 nm), illetve szántó, gyepterületű tanya legfeljebb 1600 négyszögöl (5760 nm) lehetett. Így lakóépület a történeti tanyák többségében nem létesíthető.

Támogatni kell a tanyák turisztikai, üdülési célú fejleszthetőségét is. Biztosítani kell továbbá a tanyán élők falusias lakóterülettel azonos beépítési lehetőségét.

A **belvízelvezető csatornák rendszeres karbantartásával** biztosítható a belvíz által veszélyeztetett területek rendeltetésszerű használata. A belvíz által rendszeresen veszélyeztetett területek racionális tájhasználatára érdekében támogatandó a gyepterületek, vizes élőhelyek rehabilitációja, ami növeli a megye természeti, tájképi értékekben való gazdagságát. A nagy összefüggő mezőgazdasági szántóterületek tájképi tagolása érdekében a **mezővédő erdősávok, külterületi fasorok védelmét és további fasorok, véderdősávok, mezsgyék telepítését ösztönözni kell**.

2.1.2. ERDŐGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG

Erdőgazdálkodási térség a Trtv fogalom meghatározása szerint: *„országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe azok - a települési térségen, illetve a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek esetében a sajátos területfelhasználású térségen kívül eső - Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdő és erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek, valamint erdőtelepítésre javasolt területek tartoznak, amelyek erdőgazdálkodásra hosszú távon és fenntartható módon alkalmasak, vagy amelyeken a jövőben az erdőtelepítés a termőhelyi adottságok és a környezetvédelmi szempontok alapján kedvező, illetve javasolt”.*

„A megye erdőszűrsége az országos átlaghoz képest rendkívül alacsony, ezért az erdőterületek arányát feltétlenül növelni kell. Térségi szinten azonban – a folyók hullámterét kivéve – **nem lehet összefüggő erdőfejlesztésre területeket kijelölni**, mert ezzel a történeti hagyományokon alapuló árutermelő mezőgazdasági termelést korlátoznánk.

Részben ez az oka annak, hogy a Trtv az Ország Szerkezeti Tervében mozaikosan Jászfényszaru-Jásztelek-Szászberek térségében, Tiszafüred-Tiszaszőlős térségében és Tiszapüspöki-Tiszabő-Örményes- Kétpó jelölt ki nagyobb összefüggő erdőgazdálkodási térségeket. Ezt megerősíti a miniszeri rendelet által kijelölt erdőtelepítésre javasolt terület övezete is.

Jelentős és kedvező változás, hogy az új megyei terv - a korábbi tervhez képest- már nemcsak az 50 Ha-nál nagyobb területű erdőket, hanem az Országos Erdőállomány Adattár szerinti összes erdőt erdőgazdálkodási térségként jelölheti ki.

A Tisza és a Körösök menti erdőgazdálkodási térség jelentős része az országos ökológiai hálózat része, védett természeti terület, továbbá a Natura 2000 madárvédelmi és természet-megőrzési terület. Ennek megfelelően ezekben a térségekben az erdőgazdálkodást, a vízgazdálkodási-árvízvédelmi a táj- és természetvédelmi, ökológiai érdekekkel összhangban kell folytatni. Ezen ökológiai rendszer területén **biztosítani kell** a termőhelyi adottságoknak megfelelő **őshonos erdőállományok fenntartását** és ösztönözni kell a tájidegen erdőállományok fokozatos lecserélését őshonos állományokra, valamint ösztönözni kell a folyamatos

erdőborítást biztosító **erdőgazdálkodási módszerek alkalmazását**. A Tisza menti erdőterületeknek turisztikai és tájképi jelentősége is van, ezért ebben a térségben fokozottan érvényesítendő a több funkciójú erdőgazdálkodás elve.

A megye más területein az erdőterületek fejlesztése során a gazdasági szempontok mellett az adott terület természetvédelmi, ökológiai, tájképvédelmi, környezetvédelmi jelentőségét is figyelembe kell venni.

Fontos továbbá az erdőterületek vadgazdálkodási, vadászturisztikai jelentőségének hangsúlyozása is.

2.2. A TÉRSÉGI SZERKEZETI TERV TÁJSZERKEZETI VÁLTOZÁSAI

A hatályos térségi szerkezeti tervhez képest a módosítás szerinti új szerkezeti terv tájszerkezeti vonatkozásban lényegesen megváltozott. A legjelentősebb változás a vegyes területfelhasználású térség megszüntetése, ami maga után vonta, hogy a megyei szerkezeti terven a Tisza, a Tisza-tó a Zagyva és a Körösök menti tájszerkezeti szempontból meghatározó vegyes területfelhasználású térségeket az új megyei terv már nem tartalmazhatja. További lényeges változás, az erdőgazdálkodási térség jelentős mértékű változása. Kedvező változás, hogy az új terv már az összes meglévő erdőt erdőgazdálkodási térségbe sorolhatja. Az erdőgazdálkodási térség területét a meglévő erdőterületeket kiegészítő erdőtelepítésre javasolt területek egészítik ki. Ez egyes térségekben, egyes települések esetében a mezőgazdaság túlzott mértékű csökkenését jelenthetné az erdőgazdálkodással szemben. A településrendezés-településfejlesztés során azonban a települési önkormányzatoknak lehetőségük van annak mérlegelésre, hogy a helyi gazdaságfejlesztés szempontjából a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás milyen arányát tartják meghatározónak a településük fejlesztése illetve a történeti tájszerkezet megtartása érdekében.

2.3. TÉRSÉGI ÖVEZETEK

2.3.1. ORSZÁGOS ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT TÉRSÉGI ÖVEZETEI

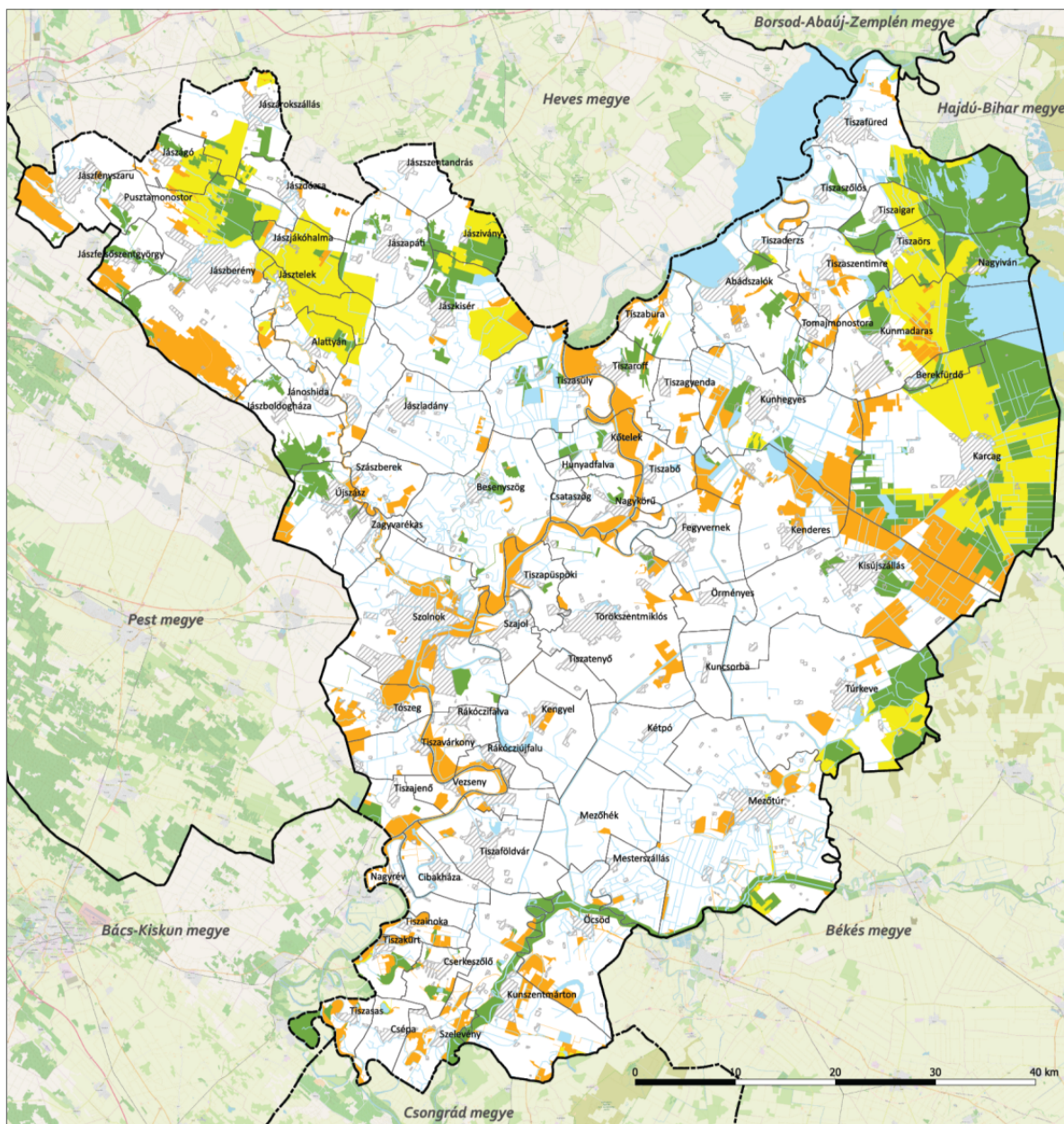
Az ökológiai hálózat megyei területei a folyók (Tisza, Körös, Zagyva), a Hortobágy és a Jászság térségében koncentrálnak. Az ökológiai hálózat **magterülete** kijelölése során a védett területek mellett meghatározó jelentősége volt a Natura 2000 madárvédelmi területeknek és természetmegőrzési területeknek is. Ez az oka például annak, hogy a Hortobágy megyei területein kijelölt magterület jóval nagyobb, mint a HNP védett területe. A megye jászsági és tiszántúli területeinek meghatározóan az északi felében **mozaikosan kijelölt magterületei is elsősorban a Natura 2000 természetmegőrzési és madárvédelmi területek rendszerének ismeretében értelmezhető.**

A **pufferterületek** jól körülhatárolhatóan néhány térségben koncentrálnak:

- A Hortobágyi NP magterület védőzónája
- Túrkeve térségében a Körös-Maros NP védett területeinek védőzónája
- Jászivány igazgatási területén a Hevesi füves puszták TK védőzónája
- Jászágó, Jászberény, Jászfákóhalma, Jásztelek, Alattyán térségében.

Az **ökológiai folyosó** övezete jellemzően a folyók (Tisza, Zagyva) hullámterén, a belvízelvezető csatornák mentén és a holtágak területén helyezkedik el. Nagyobb kiterjedésű ökológiai folyosó Kenderes, Kisújszállás, Túrkeve térségében, illetve Jászfényszaru, Jászfelsőszentgyörgy, Jászboldogháza térségében található. Ezek mellett kisebb mozaikos ökológiai érzékeny területek a megye teljes területét behálózzák.

Az ökológiai hálózat övezeteire alkalmazni kell a Trtv vonatkozó előírásai mellett, a természet védelméről szóló törvény előírásait, a védett természeti területek védettségét kimondó rendeletben foglalt előírásokat. A Natura 2000 területeken pedig a vonatkozó kormányrendelet szerinti előírásokat is figyelembe kell venni a településrendezési tervek készítése és a területek hasznosítása során.

ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT ÖVEZETEI 3.1. melléklet a/2019. (.....) KR. számú rendelethez		JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁSA	
		JAVASLATTEVŐ FÁZIS	
JELMAGYARÁZAT Ökológia hálózat övezetei Ökológiai hálózat magterületének övezete Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete Ökológiai hálózat pufferterületének övezete Alaptérképi elemek Megyehatár Település közigazgatási határa Települési terület Vízfelület, vízfolyás Alaptérkép: Open Street Map - © OpenStreetMap közreműködők (https://www.openstreetmap.org/copyright)	 Készült a 1:50 000, sorozású adatszolgáltatásban szereplő állami alaptérkép felhasználásával. Övezetek forrása: Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága	MEGBÍZÓ JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT MEGBÍZÓ KÉPVISELŐJE Piroksa Miklós, megyei közgyűlés elnöke Mészáros János, megyei főépítész Lakatos István, irodavezető, Tervezési és Közgazd. Iroda FELELŐS TERVEZŐK Kosztoró Lajos, Város-Teampannon Kft. TR 01-1346 Tábori Attila, Város-Teampannon Kft. TR 01-0402 Lázár Tibor, Környezetterv Kft. TR 01-5041	GENERÁL TERVEZŐ Város-Teampannon Kft. 1053 Budapest Veres Pálné u. 7. TERVEZŐ Környezetterv Kft., Közlekedés Kft. TERVEZŐK Város-Teampannon Kft.: Mati Szilárd Székely Péter Székely Katalin Székely Szabolcs Székely Petra Tokai Gábor Közlekedés Kft.: Rhorer Ádám TR 01-3157 Vincze Andrea
		2019. 07.	

2.3.2. TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE

A hatályos megyei terv készítésének időszakában hatályos OTrT-vel összhangban kijelölte az országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetét egyaránt. A 2012-ben módosított OTrT a két övezet helyett **egy övezetként a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területet jelölt ki**. A módosítás az OTrT-vel összhangban a Földművelésügyi Minisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály adatszolgáltatása alapján jelölte ki az övezetet.

A megye 2011-ben módosított területrendezési terve az akkor hatályos OTrT szerint országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi területek övezetét jelölte ki. A 2012-ben módosított OTrT tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetébe vonta össze a korábbi két övezetet.

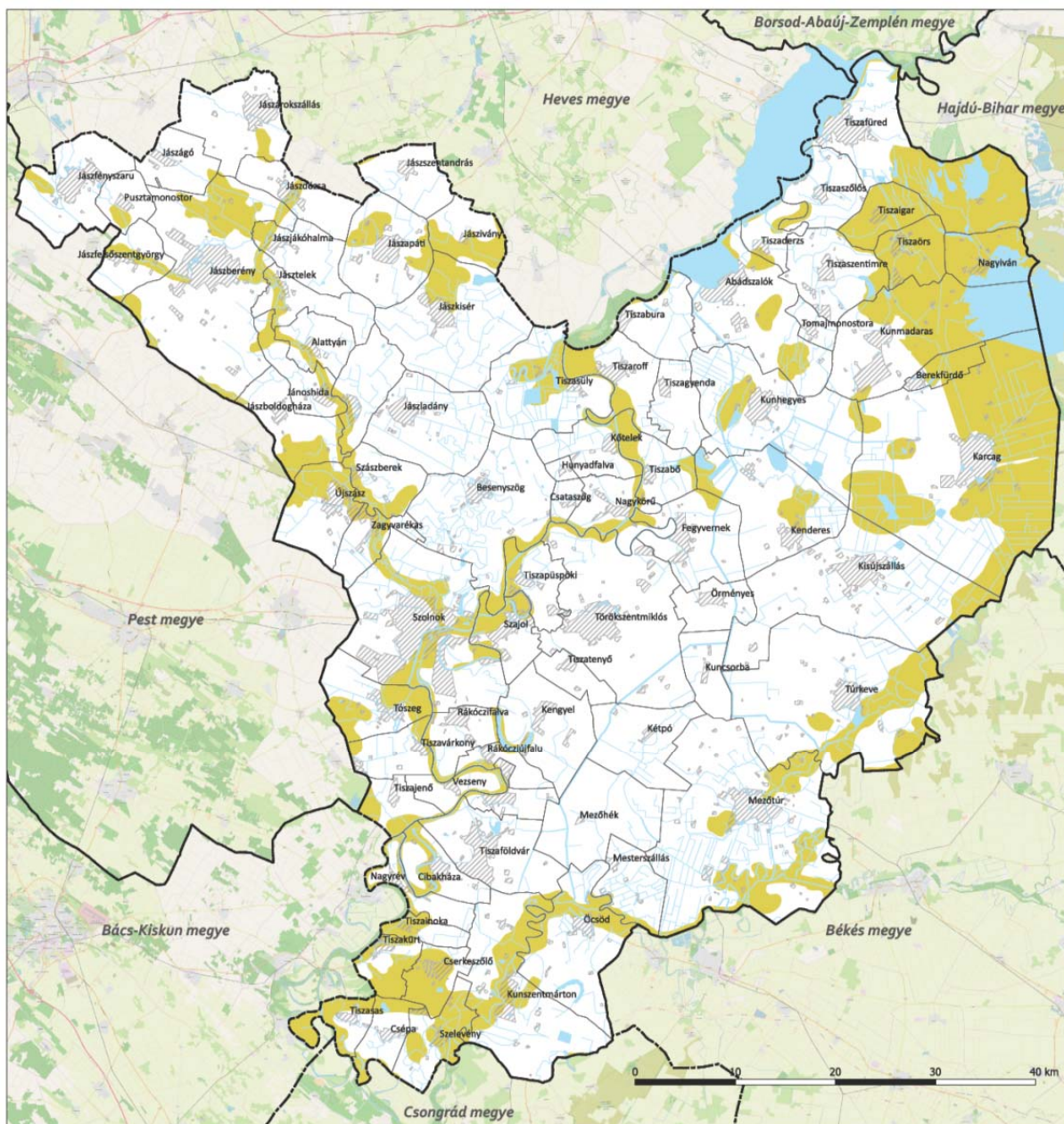
A most hatályos Trtv tájképvédelmi terület övezetét a következő szerint definiálja:

Tájképvédelmi terület övezete: a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a miniszteri rendeletben, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak.

Az új tájképvédelmi terület övezetét a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet jelölte ki. A miniszteri rendelet 4.§. (1) bekezdése szerint a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit.

A miniszteri rendelet lényegében ugyanazokban a térségekben jelölt ki tájképvédelmi területeket, mint a korábbi megyei terv: Hortobágy térsége, Tisza térsége, Zagyva-Jászság térsége, Körösök térsége. Az új tájképvédelmi terület azonban jóval kisebb a korábbi megyei tervi kijelöléshez képest. Lényeges különbség, hogy a Tisza-tó közvetlen térsége nem került bele a tájképvédelmi szempontból érzékeny területbe. A Tisza, Körösök és Zagyva mentén az övezet területe a folyók hullámterére és szűkebb környezetére terjed csak ki.

A tájképvédelmi övezet egymástól lényegesen eltérő tájkarakterű térségekre bontható fel. Egyrészt a folyók mentén a galériaerdőkkel, vizes élőhelyekkel, fűzligetekkel, bokorfüzesekkel, holtágakkal változatos folyómenti tájkarakter; másrészt a Hortobágy pusztai tájkaraktere, ahol a nagykiterjedésű természetközeli gyepterületek, mocsaras vizes élőhelyek a meghatározóak. Tájképvédelmi, tájhasználati, tájszerkezeti szempontból a folyómenti térségek és a Hortobágy lényegesen eltér egymástól, ennek ellenére mindkét tájképi szempontból eltérő térségekre a mozaikos tájkarakter a meghatározó, amelynek védelmét biztosítani kell.

TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE 3.4. melléklet a .../2019. (...) KR. számú rendelethez		JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁSA	
		JAVASLATTEVŐ FÁZIS	
JELMAGYARÁZAT Tájképvédelmi terület Alaptérképi elemek Megyehatár Település közigazgatási határa Települési terület Vízfelület, vízfolyás	 Készült a 100. sorozatú adatgyűjtés alapján a szorgalmi állami adatok felhasználásával. Övezetek forrása:	MEGBÍZÓ JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT MEGBÍZÓ KÉPVISELŐJE Piroka Miklós, megyei közgyűlés elnöke Mészáros János, megyei főépítész Lakatos István, irodavezető, Tervezési és Közgazdász Iroda FELELŐS TERVEZŐK Koszoru Lajos, Város-Teampannon Kft. TR 01-1346 Tábori Attila, Város-Teampannon Kft. TR 01-0402 Lázár Tibor, Környezetterv Kft. TR 01-5044	GENERÁL TERVEZŐ Város-Teampannon Kft. 1053 Budapest Veres Pálné u. 7. TERVEZŐ Környezetterv Kft., Közlekedés Kft. TERVEZŐK Város-Teampannon Kft.: Mészáros János Székely Péter Székely Katalin Székely Szabolcs Székely Petra Tokai Gábor Közlekedés Kft.: Rhorer Ádám TR 01-3537 Vincze Andrea
		2019. 07.	

2.3.3. ERDŐK ÖVEZETE

Az erdők övezete az OTTr fogalom meghatározása szerint az OTTr-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdők és az erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek tartoznak.

Az övezet területét a terv adatszolgáltatás alapján a Trtv-vel összhangban jelölte ki.

2.3.4. ERDŐTELEPÍTÉSRE JAVASOLT TERÜLET ÖVEZETE

Az erdőtelepítésre javasolt terület övezete a Trtv fogalom meghatározása szerint a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a területrendezésért felelős miniszter rendeletében, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek tartoznak, amelyeknek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból szükséges, vagy indokolt.

Az erdőtelepítésre javasolt terület övezetét a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet jelölte ki. A miniszteri rendelet 3. § (1) bekezdése szerint "A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül- az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni."

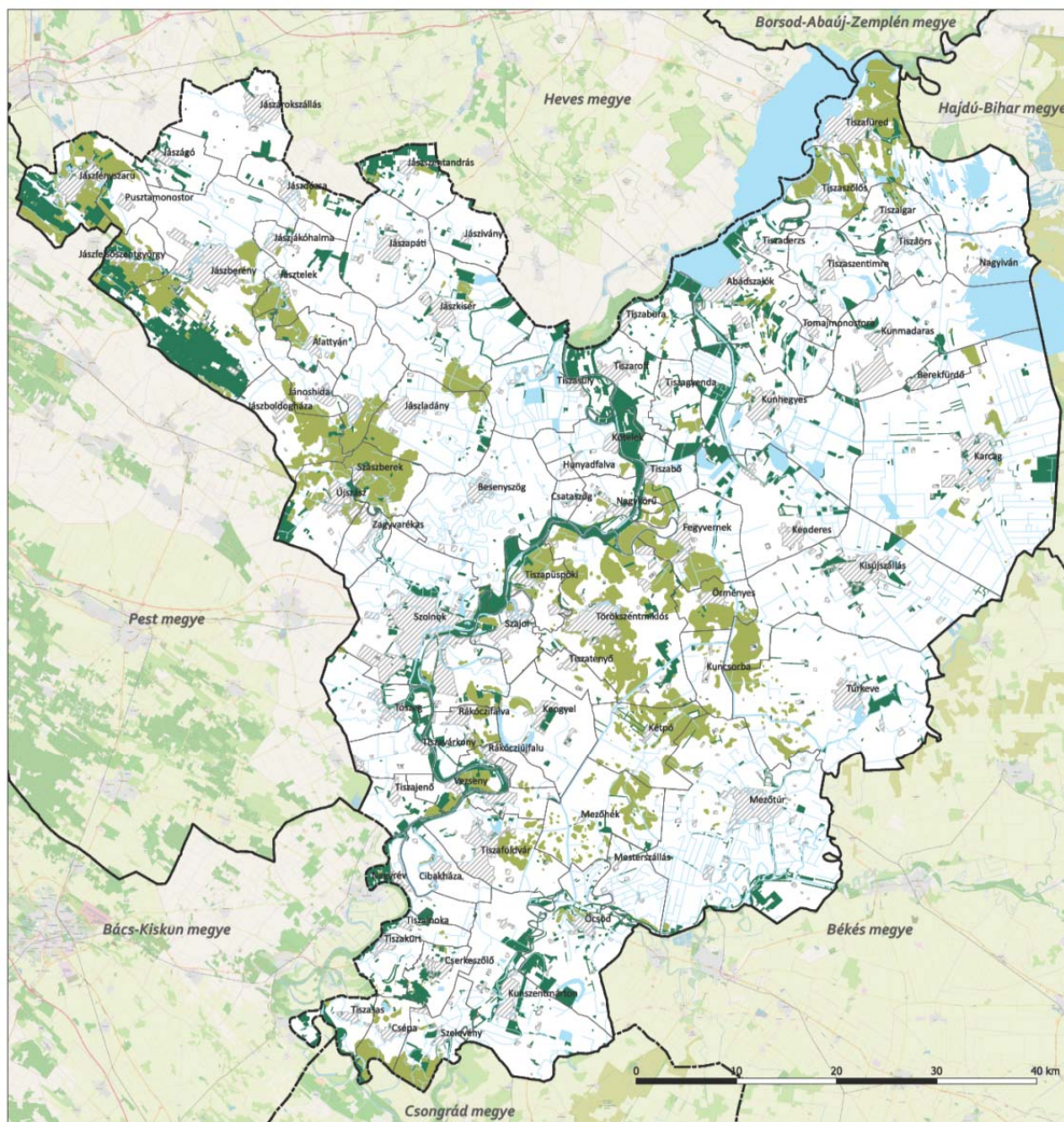
A településfejlesztés és rendezés során azonban a természet-és kulturális örökségi értékek védelme mellett igen fontos szempont a vidékfejlesztés komplex figyelembevétele. Így a vidéki térségek esetében az árutermelő gazdálkodásra alkalmas mezőgazdasági területek védelme, és a falusi turizmus szempontjából meghatározó történelmi tájkarakter, tájkép megőrzése is.

Az övezetre vonatkozóan a Trtv 19/A §-a kimondja, hogy a településrendezési eszközökben az erdőtelepítésre javasolt terület övezetét az erdőterület területfelhasználási egység kijelölésével figyelembe kell venni.

Az övezet területét a térségi szerkezeti tervnek – az OTTr-vel összhangban –erdőgazdálkodási térség területfelhasználási egységbe kell besorolnia. A településrendezési eszközök készítése során azonban a települési önkormányzatok dönthetik el, hogy a településszerkezeti terv távlatában mely területek erdősítésére lehet reálisan számítani. Az övezet területének azon részét, amelyet a településszerkezeti terv nem erdőterületbe sorolt, meghatározóan mezőgazdasági területként is meg lehet tartani, ezzel is biztosítva a távlati erdőtelepítés lehetőségét.

Ezzel összhangban van a 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet, erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályozás is:

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

ERDŐK ÖVEZETE ÉS ERDŐTELEPÍTÉSRE JAVASOLT TERÜLET ÖVEZETE 3.3. melléklet a .../2019. (.....) KR. számú rendelethez		JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁSA	
JELMAGYARÁZAT		JAVASLATTEVŐ FÁZIS	
JELMAGYARÁZAT Erdei övezet Erdei telepítésre javasolt terület övezete Alaptérképi elemek Megyehatár Település közigazgatási határa Települési terület Vízfelület, vízfolyás Alaptérkép: Open Street Map - © OpenStreetMap contributors (https://www.openstreetmap.org/copyright)		MEGBÍZÓ JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT MEGBÍZÓ KÉPVISELŐJE Piroka Miklós, megyei közgyűlés elnöke Mészáros János, megyei főépítész Lakatos István, igazgató, Tervezési és Közgazd. Iroda FELELŐS TERVEZŐK Koszorú Lajos, Város-Teampannon Kft. TR 01-1346 Tábori Attila, Város-Teampannon Kft. TR 01-0402 Lázár Tibor, Környezetterv Kft. TR 01-5041 GENERAL TERVEZŐ Város-Teampannon Kft. 1053 Budapest Veres Pálné u. 7 TERVEZŐ Környezetterv Kft., Közlekedés Kft. TERVEZŐK Város-Teampannon Kft.: Mati Szilárd Szabó Péter Szabó Katalin Székely Szabolcs Szekecs Petró Tokai Gábor Közlekedés Kft.: Rhorer Ádám Tóth-01-3157 Vincze Andrea 2019. 07.	

2.3.5. TÁJGAZDÁLKODÁSI CÉLÚ SAJÁTOS ÖVEZETEK

A megye területén a terv kijelöl két eltérő komplex tájgazdálkodású térséget, amelyekben az eltérő természeti adottságok, a halmazott természeti és kulturális értékek és a történeti tájhasználat védelme és a fejlesztése több funkciójú tájgazdálkodással biztosítható:

Ártéri tájgazdálkodás térsége a Tisza-tó – Tisza menti térség a Körös és Zagyva menti térség együttes területe. A természeti, ökológiai, tájképi és kulturális értékekben rendkívül gazdag és érzékeny ártéri táj egyben a turizmus megyei célterülete, ahol a vízgazdálkodásnak, árvízvédelemnek is meghatározó szerepe van. A térség tehát az ökológia, a táj- és természetvédelem, a vízgazdálkodás prioritásaival fejleszthető. Meghatározó feladat a térségben az ökológiai hálózat összefüggő rendszerré fejlesztése, az ártéri ligeterdők, vizes élőhelyek, rétek, holtágak rehabilitációja, a természetes, természetközeli erdők növelése. Fontos az árvízvédelem műszaki létesítményeinek megvalósítása, az ártéri tájgazdálkodás rekonstrukciója.

A terv övezeti rendszere, az ártéri táj komplex védelmét és összehangolt komplex fejlesztését egyaránt biztosítja. A térség jelentős, még kihasználatlan turisztikai potenciállal rendelkezik, amelynek fejlesztését a terv nem gátolja.

Pusztai tájgazdálkodás térsége a Hortobágyi Nemzeti Park és védőövezete egyben világörökség részét képező pusztai táj, ahol a terv a Hortobágy történeti, gazdasági hagyományainak megfelelő, táj- és természetvédelmi prioritású komplex tájgazdálkodás fenntartására, fejlesztésére ösztönöz. Ennek keretében biztosítani kell a legelők, rétek, vizes élőhelyek fenntartását, tájrehabilitációját, a pusztai tájgazdálkodáshoz tartozó tájba illő épületek fenntartását. A pusztai táj fenntartása mellett fontos a génmegőrzés, a bemutatás, ismeretterjesztés is, amelyhez a látogatóközpontok, tájgazdálkodási központok meghatározóan fontosak. Az ökológiai oktatás mellett ezek a központok az ökoturizmus fogadását is szolgálhatják. Az övezet területén erdősítés csak a pusztai táj karakterének megtartásával végezhető. A pusztai tájgazdálkodás térségének fejlesztése a Hortobágyi Nemzeti Park természetvédelmi kezelési tervével összhangban történhet.

2.4. A MEGYE TERMÉSZETI ÉRTÉKEI

2.4.1. VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK

Az országos jelentőségű védett természeti területek megyei területei nem változtak, területük nem növekedett. A megye peremterületeit három nemzeti park (Hortobágyi, Körös-Maros, Kiskunsági NP) is érinti, Heves megye területéről pedig a Hevesi Füves puszták TK nyúlik át. A megye legjelentősebb védett területe a nemzeti parki területeken kívül a Közép-Tisza vidéki Tájvédelmi Körzet.

A peremterületeken és a folyók hullámterén koncentrálódó védett területek azt igazolják, hogy a megye nagy részének tájhasználatára az összefüggő **szántóföldi növénytermesztés jellemző**. A természetközeli vizes élőhelyek, rétek, lápok kis területre zsugorodtak az 1960-as 70-es évek nagyüzemi meliorációjának következményeként.

Hortobágyi Nemzeti Park

Védetté nyilvánítás: 1850/1972. és 1851/1972. számú OTvH közleményei. A védettség fenntartásáról rendelkezett: 131/2007. (XII.27.) KvVM rendelet

A védettség indoka és célja: a puszták jellegzetes arculatának és természeti értékeinek, a Hortobágy természetes növény- és állatvilágának megőrzése, a terület gazdag madárvilágának, a madarak háborítatlan fészkelésének és vonulásának biztosítása, a területre jellemző kulturális értékek (pl. a hagyományos pusztai életforma emlékeinek) megóvása.

A védett terület kiterjedése: 68616,3 ha

Érintett megyei települések: Karcag, Kunmadaras, Nagyiván, Tiszafüred

Fokozottan védett terület által érintett település: Karcag, Kunmadaras

Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet

Védetté nyilvánítás: 19/1998. (VI.25.) KTM rendelet.

A védettség indoka és célja: a természetes növénytársulások, veszélyeztetett növény- és állatfajok élőhelyének megóvása, a tájkaraktert meghatározó tájelemek (rétek, ligetek, erdők, buckavonulatok, természetes vagy mesterséges vízfelületek, vízfolyások) megőrzése, valamint a térségben található kultúrtörténeti értékek (régészeti lelőhelyek, néprajzi emlékek, történelmi emlékhelyek) megóvása.

A védett terület kiterjedése: 4515,8 ha

Érintett megyei települések: Újszász

Tiszaigari arborétum Természetvédelmi Terület

Védetté nyilvánítás: 13/1976. OTvH határozat. A védettség fenntartásáról rendelkezett: 79/2007. (X.18.) KvVM rendelet

A védettség indoka és célja: a területen található, természettudományi és esztétikai szempontból rendkívül értékes növénygyűjtemény megőrzése, valamint az élővilág természetközeli életfeltételeinek biztosítása.

A védett terület kiterjedése: 19,4 ha

Érintett települések: Tiszaigar

Zádor híd környéke Természetvédelmi Terület

Védetté nyilvánítás: 15/1976. számú OTvH határozat. A védettség fenntartásáról rendelkezett: 86/2007. (X.18.) KvVM rendelet

A védettség indoka és célja: a műemlék Zádor híd természeti környezetének, a szikes pusztai legelő növénytársulásainak (szikes legelő, szikpusztai gyeptársulás) és a területen előforduló védett növény- és állatfajoknak a megőrzése.

A védett terület kiterjedése: 88,5 ha

Érintett települések: Karcag

Kecskeri-puszta Természetvédelmi Terület

Védetté nyilvánítás: 2/1990. (VI.13.) KöM rendelet

A védettség indoka és célja: a hajdan nagyterjedésű, mocsarakkal tarkított nagykunsági puszták utolsó maradványainak, és az itt kialakult élővilágnak a védelme.

A védett terület kiterjedése: 1226 ha

Érintett települések: Karcag

Tiszaakerti Arborétum Természetvédelmi Terület

Védetté nyilvánítás: 21/2000. (VIII.31.) KöM rendelet

A védettség indoka és célja: az arborétum idős növényállományának fenntartása, felújítása, a kutatási tevékenységek természetvédelmi feladatokkal összehangolt megvalósítása.

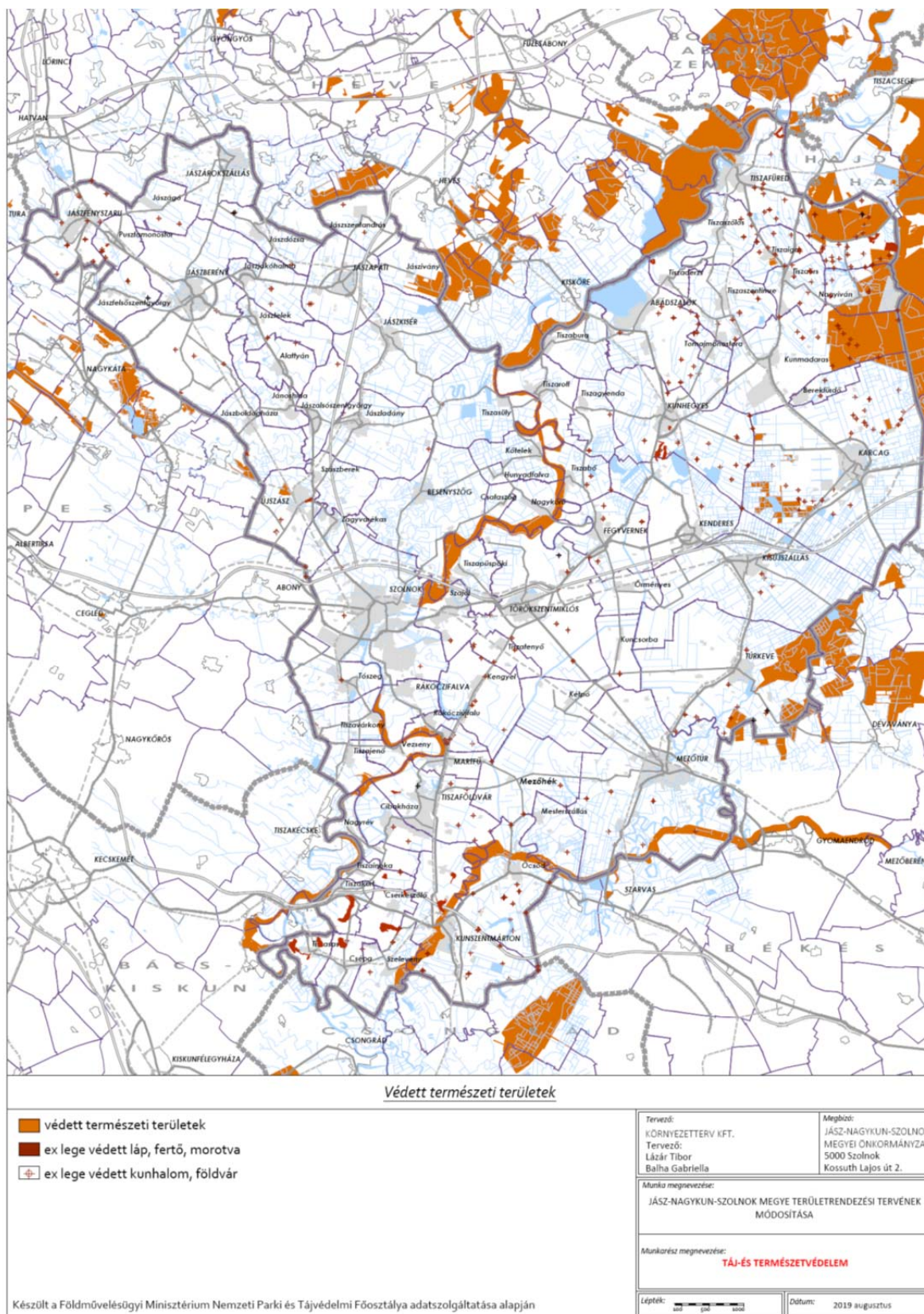
A védett terület kiterjedése: 59,4 ha

Érintett települések: Tiszaakert

A védett természeti területek **az ökológiai hálózat szerves részét képezik**. A mellékelt térkép a védett természeti területeken kívül a természetvédelmi törvény szerinti ex lege védett területeket – szikes tavak, lápok, földvárak, kunhalmok – is feltünteti. A védett természeti területek többsége az ökológiai hálózat legértékesebb területe, így az ökológiai hálózat magterületei. A Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet azonban nem

magterület, hanem az ökológiai folyosó övezetének része. Ennek ellenére térségi szempontból egységes védelmük indokolt.

A védett természeti területeket a mellékelt tervlapon tüntettük fel a Földművelésügyi Minisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály adatszolgáltatása alapján. Az adatszolgáltatás során megkaptuk a megyében található kunhalmokat is, így azok is szerepelnek a tervlapon.

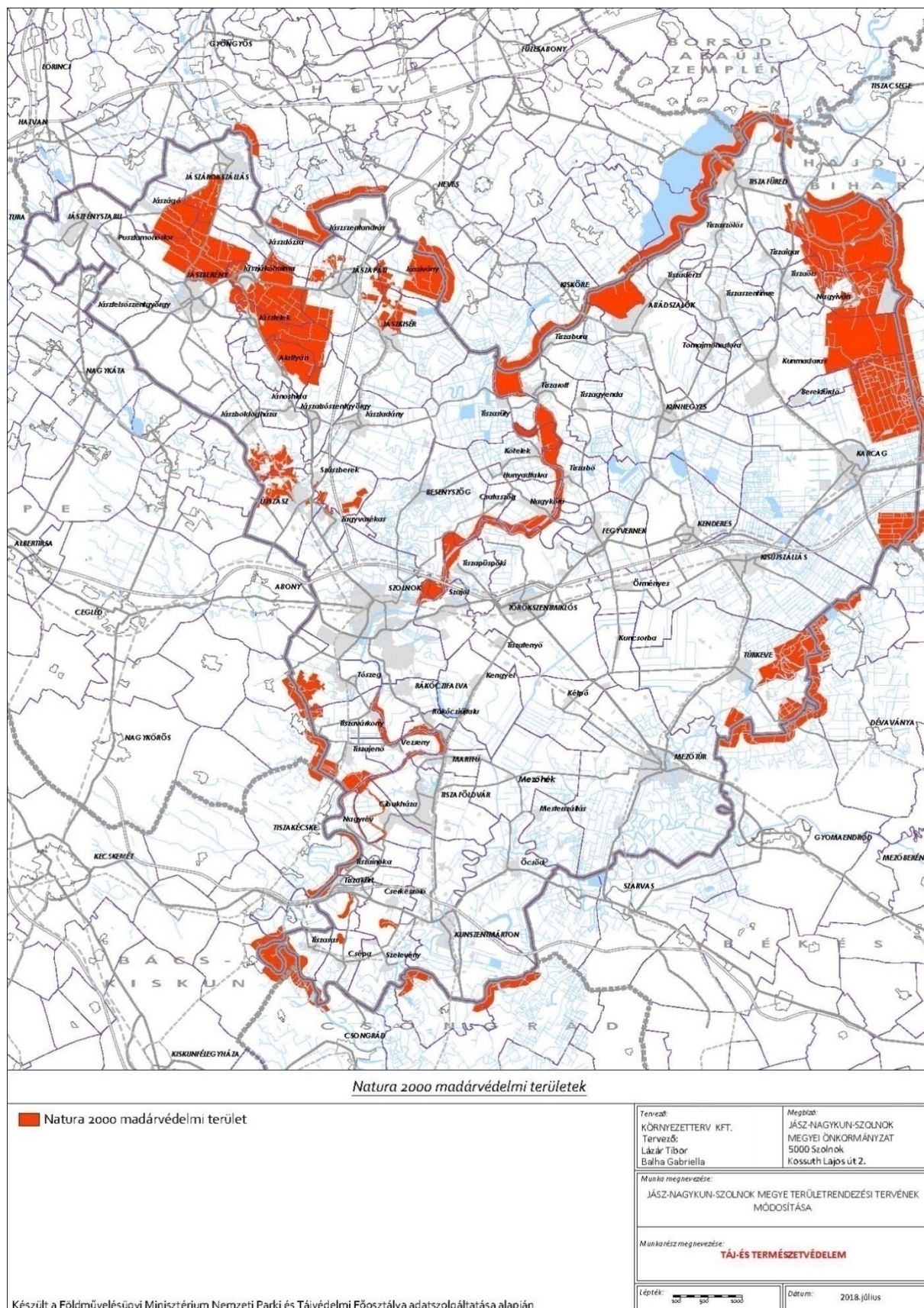

2.4.2. NATURA 2000 TERÜLETEK

A Natura 2000 területeket az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet jelölte ki és a rendelet tartalmazza a Natura 2000 területekre vonatkozó szabályokat is. Fontos rendelet továbbá a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Kormányrendelet is. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeket a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területeket táj- és természetvédelmi, ökológiai és több funkciós tájgazdálkodási jelentőségére való tekintettel külön megalapozó tervlapon mutatjuk be a területeket. Ez azért fontos, hogy a megyei, térségi fejlesztési koncepciók, programok és települési fejlesztési koncepciók, rendezési tervek készítése során az adott térségek gazdaságfejlesztési koncepciójába beépíthető legyen a Natura 2000 területek kijelölési célokkal összhangban lévő környezetkímélő gazdaságfejlesztési lehetősége is.

A megye területére eső különleges madárvédelmi területek:

Hevesi-sík	(HUBN10004)	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
Jászkarajenői puszták	(HUDI10004)	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
Hortobágy	(HUHN10002)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Bihar	(HUHN10003)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Közép-Tisza	(HUHN10004)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Jászság	(HUHN10005)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Déványai-sík	(HUKM10003)	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
Tisza Alpár-Bokrosi ártéri öblözete	(HUKN10004)	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

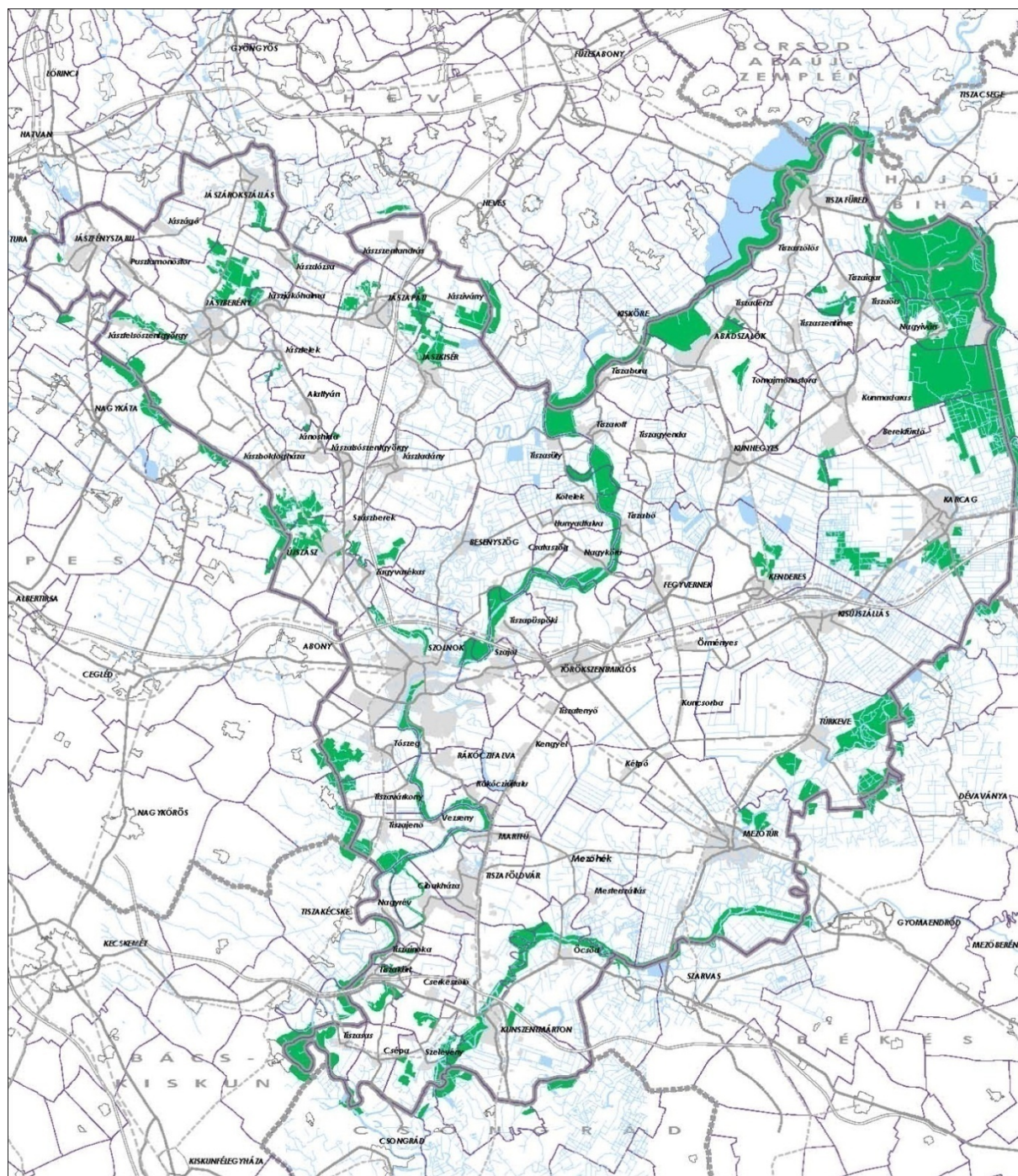

A megye területére eső különleges természetmegőrzési terület:

Pusztamizsei-erdő	(HUHN20079)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
-------------------	-------------	-------------------------------------

A megye területére eső kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek:

Pélyi szikések	(HUBN20041)	Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
Tápiógyörgye-Újszilvási szikések	(HUDI20024)	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
Hajta mente	(HUDI20025)	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
Alattyáni Berki-erdő	(HUHN20074)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Alsó-Zagyva hullámtere	(HUHN20089)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Aranyosi-legelő	(HUHN20138)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Borsóhalmi-legelő	(HUHN20076)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Csépa-szelevényi gyepek	(HUHN20154)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Cserkei Nagy-fertő	(HUHN20155)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Hegyesbor	(HUHN20146)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Hencidai Csere-erdő	(HUHN20011)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Jászapáti-Jáskiséri szikések	(HUHN20085)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Jászárokszállási szikések	(HUHN20073)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Jászdózsai Pap-erdő	(HUHN20044)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Jászfényszaru-erdő	(HUHN20077)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Jászsági Zagyva-ártér	(HUHN20078)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Kecskeri-pusztas és környéke	(HUHN20145)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Kenderesi legelő	(HUHN20144)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Közép-Tisza	(HUHN20015)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Kunszentmárton, Bábockai-legelő	(HUHN20152)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Mezőtúri Szandazugi-legelő	(HUHN20149)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Pásztói-legelő	(HUHN20148)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Szalóki Nagy-fertő	(HUHN20139)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Szelevényi Tó-köz	(HUHN20153)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Tiszaigar-Tiszaörsi Körtvélyes	(HUHN20141)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Tisza-kürt-tiszainokai gyepek	(HUHN20158)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Tiszasasi Láp-legelő	(HUHN20156)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Tisza-tó	(HUHN20003)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Tiszaugi Körtvélyes és Bokros	(HUHN20157)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Újszász-Jászboldogházi gyepek	(HUHN20081)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Úrbéri-legelő	(HUHN20140)	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
Holt-Sebes-Körös	(HUKM20018)	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
Tisza Alpár-Bokrosi ártéri öblözete	(HUKN20028)	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Natura 2000 természetmegőrzési területek

Natura 2000 természetmegőrzési terület

Tervező: KÖRNYEZETTERV KFT. Tervező: Lázár Tibor Balha Gabriella	Megbízó: JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT 5000 Szolnok Kossuth Lajos út 2.
Munka megnevezése: JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA	
Munkarész megnevezése: TÁJ-ÉS TERMÉSZETVÉDELEM	
Lépték: 1:50000	Dátum: 2018. július

Készült a Földművelésügyi Minisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya adatszolgáltatása alapján

2.4.3. KIEMELTEN FONTOS ÉRZÉKENY TERMÉSZETI TERÜLETEK (ÉTT)

Az érzékeny természeti területeket a 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet jelölte ki.

Az érzékeny természeti területek kijelölésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrésztleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrésztetek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.

Az érzékeny természeti területek meghatározóan a rét, legelő, nádas, halastó művelési ágú termőföldeket, továbbá a hagyományos és természetkímélő módon hasznosított, valamint a nem megfelelő hasznosítás által veszélyeztetett, illetve a jelentős természeti érték előfordulási helyeként ismert szántó, szőlő, kert, gyümölcsös, fásított terület művelési ágú földrészteteket foglalja magában.

Jász-Nagykun-Szolnok megye rendeletben kijelölt kiemelten fontos érzékeny természeti területei (ÉTT):

- **Hevesi-sík**
Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megye területére eső Hevesi-sík kiemelten fontos ÉTT megyei települései: Jászivány, Jászkisér
- **Gerje-perje sík**
Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megye területére eső Gerje-perje sík kiemelten fontos ÉTT megyei települései: Tiszajenő, Tiszavárkony, Tószeg
- **Hortobágyi Nemzeti Park védőzónája**
Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területére eső Hortobágyi Nemzeti Park védőzónája kiemelten fontos ÉTT megyei települései: Karcag, Kenderes, Kunhegyes, Kunmadaras, Nagyiván, Tiszafüred, Tiszaigar, Tiszaörs
- **Tisza homokhátsági vízgyűjtője**
Bács-Kiskun, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megye területére eső Tisza homokhátsági vízgyűjtője kiemelten fontos ÉTT megyei települései: Tiszasas
- **Dévaványa környéke**
Békés, Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok megye területére eső Dévaványa környéke kiemelten fontos ÉTT megyei települései: Karcag, Kisújszállás, Mezőtúr, Túrkeve

Az Érzékeny Természeti Területek (ÉTT) olyan extenzív művelés alatt álló területek, amelyek a természetkímélő gazdálkodási módok megőrzését, fenntartását, ezáltal az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség fennmaradását, a tájképi és kultúrtörténeti értékek megőrzését szolgálják.

2.4.4. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK

A Magas Természeti Értékű Területek a természet védelmét szolgáló egyéb területek, ahol támogatják a gazdákat a természetkímélő gazdálkodási módok kialakításában és fenntartásában, az élővilág, a tájkép, valamint az épített és történeti értékek hosszú távú megőrzésében.

A MTÉT célprogramjai:

- szántóföldi célprogram,
- gyepgazdálkodási célprogram,
- szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramja.

Jász-Nagykun-Szolnok megyét érintő Magas Természeti Értékű területek:

- Bihari-sík
- Hortobágy
- Hevesi-sík
- Dévaványa és környéke
- Gerje-Perje sík
- Jászság
- Tisza-völgy

3. MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT

3.1. KÖZLEKEDÉS

Jász-Nagykun-Szolnok megye meglévő és tervezett közlekedési hálózatának alapja a korábbi tervezéseknek, módosításoknak, egyeztetéseknek köszönhetően már korábban kialakult. A megyei területrendezési tervben szerepeltethető közlekedéshálózat tartalmi követelményeit a 218/2009. (X. 6.) Kormányrendelet és a Trtv határozza meg. A Trtv jogköre kiterjed a gyorsforgalmi út és főút nyomvonalak szabályozására, melyet a megyei területrendezési tervben szerepeltetni kell. **A megyei területrendezési terv szabályozási lehetősége a térségi szerepű összekötő útra és egyéb mellékútra terjed ki.**

3.1.1. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

A gyorsforgalmi utak és főutak nyomvonalát a Trtv szabályozza. A tervezés során a Trtv-ben elhatározott nyomvonalakat vettük figyelembe, csak néhány elkerülő esetében van szükség kisebb pontosításra. **A gyorsforgalmi út hálózatban nem volt változás, a főúthálózatban ugyanakkor kisebb változás történt.**

Gyorsforgalmi úthálózat

- M4 Budapest-Szolnok-országhatár

Nincs eltérés a Trtv nyomvonalától. A nyomvonal a lehető legközelebb követi a vasútvonalat, így egy közlekedési folyosó alakul ki.

Az M4 **Abony – Törökszentmiklós közötti szakasz** (Szolnok északi elkerülő) építése 2013 októberében indult, de 2015. április 1-jén leállításra került. A kivitelezésre **módosított tervdokumentáció készül.** A kivitelezés várható befejezése 2020-ban várható.

A **Törökszentmiklós – Püspökladány közötti szakasz építési engedéllyel rendelkezik**, ugyanakkor itt is módosítani kell a keresztmetszeti kialakítást.

- M8 (és M32) gyorsforgalmi út

Az M8 gyorsforgalmi út Ausztria – Rábfüzes – Veszprém - Dunaújváros: Duna – híd –Szolnok nyomvonalon került kijelölésre az országos gyorsforgalmi hálózatba. Folytatását észak felé szintén változatlanul ábrázolja a megyei területrendezési terv immár M32 jelöléssel. A nyomvonalak nem térnek el a Trtv-ben megadott nyomvonalától.

- M44 Nagykőrös-Békéscsaba

A megyei szakasza Tizsakürt és Kondoros között a Trtv nyomvonal szerint kerül kiépítésre. A tervezett M8 autópálya részeként jön létre a gyorsforgalmi út, amely Nagykőröst Békéscsabával köti össze.

A **Szentkirály-Lakitelek-Tizsakürt közötti szakasz** környezetvédelmi, építési és kiviteli tendertervekkel rendelkezik. A **Tizsakürt-Kondoros közötti szakasz** építése folyamatban van, várhatóan 2019-ben kerül átadásra.

Országos főutak

A meglévő és tervezett országos főutak szintén az OTt szerint kerültek feltüntetésre, legfeljebb az elkerülő szakaszokat tekintve történt kisebb korrekció. Fontos változás a főúti közlekedési hálózatban, hogy a korábban új nyomvonalra tervezett **Budapest-Nagykúta-Jászberény-Újszász főút törlésre került** a Trtv-ben, így a megyei területrendezési tervben sem kerül betervezésre. A meglévő 31. sz. főút és 32. sz. főút jelenlegi nyomvonalon együttesen be tudja tölteni a kapcsolati szerepet. További változás a főúthálózatban, hogy **új főúti kapcsolatot tervezett be az OTt Jászberény és Gyöngyös között** a meglévő országos mellékút nyomvonalán, mely **Jászberény és a Jászág közlekedés-földrajzi pozícióját, kapcsolatrendszerét erősíti.**

A meglévő 4., 31., 32., 33., 34., 44., 45., 46., 442. sz. főút mellett **új főúti kapcsolatokat** tervezett be a Trtv. Ezek a következők:

- (Albertirsa (4. sz. főút) – Tápiószentmárton – Nagykáta) – Jászfényszaru (32. sz. főút)
- (Karácsond térsége (3. sz. főút) – Heves – Kisköre) – Abádszalók – Kunhegyes – Kenderes (4. sz. főút)
- Törökszentmiklós (46. sz. főút) – Martfű térsége (442. sz. főút)
- Kisújszállás (4. sz. főút) – Túrkeve – Mezőtúr – (Szarvas (44. sz. főút))
- Kunmadaras (34. sz. főút) – Karcag – (Füzesgyarmat – Szeghalom (47. sz. főút))
- Jászberény (32. sz. főút) – (Gyöngyös (3. sz. főút))

Az utóbbi újonnan betervezett főút a jászberényi elkerülőtől indul. A **Jászárokszállás belterületén** meglévő átkelési szakasz helyett település **elkerülő szakasz** javasol a megyei területrendezési terv.

A megyei területrendezési terv továbbra is ábrázolja a hatályos megyei területrendezési terv szerinti főúti elkerülőket. A főúti elkerülő szakaszok a települések esetében a következőképpen alakulnak:

<i>Településelkerülővel érintett település</i>	<i>Érintett főút</i>	<i>Megjegyzés</i>
Pusztamonostori elkerülő	32. főút	Kisebb korrekció az OTRT-hez képest
Jászárokszállási elkerülő	új főúti kapcsolat	Elkerülő javaslata az OTRT-hez képest
Jászberényi elkerülő	31. és 32. főút	OTRT szerint
Jászájkóhalmi elkerülő	31. főút	OTRT szerint
Jászapáti elkerülő	31. főút	Két változat (csak egy változat maradhat a végleges tervben a véleményektől függően!)
Jászteleki elkerülő	32. főút	OTRT szerint
Alattyáni elkerülő	32. főút	OTRT szerint
Jászsószentgyörgyi elkerülő	32. főút	OTRT szerint
Kunhegyesi elkerülő	34. főút	javasolt korrekció a nyomvonalban A 34. sz. főút elkerülője csak térségi mellékútként szerepelhet a tervben.
Fegyverneki elkerülő	34. főút	javasolt korrekció a nyomvonalban
Kenderesi elkerülő	új főúti kapcsolat	javasolt korrekció a nyomvonalban A 4. sz. főút elkerülője csak térségi mellékútként szerepelhet a tervben.
Karcagi elkerülő	új főúti kapcsolat	A csomópontba nem az OTRT szerint kapcsolódik be, hanem az új tervek szerint
Törökszentmiklósi elkerülő	4. főút	OTRT szerint
Szolnok-Szandaszőlős, Rákóczi falvai elkerülő	4-es főúttól Rákócziújfalúig	OTRT szerint
Kunszentmártoni elkerülő	44-es főút - 45-ös főút	OTRT szerint
Mezőtúri elkerülő	46. sz. főút	OTRT szerint

A NIF tájékoztatása szerint a 31-32. sz. főút Jászberényi elkerülő szakaszának III. üteme jogerős építési engedéllyel és kiviteli tervekkel rendelkezik.

Térségi szerepű összekötő utak és egyéb mellékutak

A megyei területrendezési terv térségi szerepű összekötő utat és egyéb mellékutat különböztethet meg. A **térségi szerepű összekötő utak a főútnál alacsonyabb rendű, három illetve négy számjegyű utak, melyeknek jelentős hálózati szerepe van a térségi közlekedésben, azaz egyrészt szerepet játszanak a mikroközpontok, járásközpontok közvetlen elérésében, a járásközpontok egymással való összeköttetésében, valamint elősegítik a gyorsabb eljutást az országos közlekedési hálózat legközelebbi elemeihez.**

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat a Magyar Közúttal egyeztetetten még a területrendezési terv módosításának megindítását megelőzően **felülvizsgálta a hatályos megyei területrendezési terv meglévő és tervezett közlekedési hálózatát**. A felülvizsgálat során a következő szempontokat vették figyelembe:

- a törvényi szabályozás megyei szintre delegálja a fő- és mellékút-hálózat új elemeinek szabályozását,
- a megye jelenlegi állami közúthálózata is lassan fenntarthatatlanná válik, ezzel szemben a hatályos megyei területrendezési tervben lényegében szűrés nélkül halmozódtak fel az új elkerülőkre és új utakra vonatkozó igények,
- a megye mindennapjaiban viszonylag új jelenség a termelési centrumokba való bejárás és az ipari területek közvetlen megközelítése feltételeinek biztosítása,
- a közúthálózat hosszának növelése a következő tíz évben csak minimálisan indokolható,
- a hatályos megyei terv átfogó felülvizsgálata szükséges a legindokoltabb fejlesztések meghagyásával,
- a tervnek nem képezik szerves részét a rendelet mellékletében nem szereplő egyéb mellékút-hálózati elemek.

A felülvizsgált közlekedési elemeket a megyei önkormányzat egyeztetette a tervezőkkel. Ennek eredményeként a hatályos tervben szereplő tervezett térségi szerepű összekötő utak és a tervezett egyéb mellékúthálózati elemek törlésre kerültek a tervből. A tervezett egyéb mellékúthálózati elemek nem képezték a hatályos rendelet (szabályozás) részét (alaptérképi jelként szerepelt). A következő táblázat a főbb változásokat foglalja össze:

HATÁLYOS MTtT SZERINT	MÓDOSÍTOTT MTtT TARTALMI JAVASLAT
TÉRSÉGI MELLÉKUTAK ELKERÜLŐ SZAKASZAI	
3216.sz. Abádszalók, Tiszaderzs	elkerülő utak törlésre kerülnek
4625.sz. Tiszajenő, Tiszavárkony	A tiszajenői és a tiszavárkonyi elkerülő törlésre kerül, a tószegi betervezésre kerül
MEGLÉVŐ TÉRSÉGI MELLÉKÚT	
Jászfényszaru-Zsámbok	egyéb mellékút kategóriába kerül átsorolásra
Jászberény-Farmos	egyéb mellékút kategóriába kerül átsorolásra
Jászszentandrás-Jászapáti	egyéb mellékút kategóriába kerül átsorolásra
Mezőhéj-Öcsöd	egyéb mellékút kategóriába kerül átsorolásra
Kisújszállás-Ecsegfalva	egyéb mellékút kategóriába kerül átsorolásra
Meglévőmellékutakeseténkizárólagazoktérsgikapcsolatjelentőségemódosul, nyomvonaluk nem változik.	
ÚJ TÉRSÉGI SZEREPLŐ ÖSSZEKÖTŐ ÚT	
Jászkisér - Jásztelek	törlésre kerül
Jászapáti - Jászsószentgyörgy	törlésre kerül (mivel a tervezett M32 térségében fog haladni)
Kétpó – Kengyel - Szolnok	törlésre kerül
Jászszentandrás – Boconád	törlésre kerül
Kétpó - Mezőhéj	törlésre kerül
Jászsószentgyörgy – Jászládány – Kőtelek, Tisza-híd – Kunhegyes 34. sz. főút	törlésre kerül
Kisújszállás - Kunmadaras	törlésre kerül
Tiszafüred – Tiszabábolna	törlésre kerül
Jászkisér-Tarnaszentmiklós	törlésre kerül
TERVEZETT EGYÉB MELLÉKÚTHÁLÓZATI ELEMEL	
Jászágó – 3202. sz. út	törlésre kerül
Cibakháza - Nagyrév	törlésre kerül

HATÁLYOS MTrTSZERINT	MÓDOSÍTOTT MTrT TARTALMI JAVASLAT
Cibakháza – 442. sz. főút	törlésre kerül
Jászfényszaru - Tóalmás	törlésre kerül
Jáskisér – Jászivány	törlésre kerül
Tiszavárkony - Vezseny	törlésre kerül
Cserkeszőlő - Szelevény	törlésre kerül
Tiszaszentimre - Tiszaörs	törlésre kerül
Nagykőrű (Nagykőrű – Kőtelekmellékúttal)	törlésre kerül
Tiszaszőlős – Tisza-tó	törlésre kerül
Rákóczi falva – Tiszavárkony (tervezettkomp)	törlésre kerül
Tiszatenyő – Szajol	törlésre kerül
Szajol – Tiszapüspöki – Törökszentmiklós, Óballa – Fegyvernek	törlésre kerül
Törökszentmiklós – Örményes	törlésre kerül
Jászágó – Csány (Hevesmegye)	törlésre kerül
Túrkeve – Dévaványa (Békésmegye)	törlésre kerül
Mesterszállás – Mezőtúr	törlésre kerül
Tiszainoka – Nagyrév	törlésre kerül
Tisza-bő bekötőút a Jászsós szentgyörgy – Jászládány – Kőtelek, Tisza-híd – Kunhegyes (34. sz. főút) tervezett térségi mellékútba	törlésre kerül

A tervezett egyéb mellékúthálózati elemek nem tekinthetők megyei jelentőségűnek a térségi szintű közlekedési hálózatban, **csak helyi jelentőségűnek**, ezért a nyomvonalak törlésre kerülnek.

Egyes meglévő négyszámjegyű országos mellékutak egy része a főúthálózat részévé válnak az OTTrT-nek megfelelően a következők szerint:

Jelenlegikategória	Tervezett	Szakasz	
3203.sz. mellékút	főút	Jászárokszállási elkerülőtől	Jászberényi elkerülőig
3221.sz. mellékút	főút	3216-os úttól	Kunhegyesig
3404.sz. mellékút	főút	34-es főút	Kenderesi elkerülőig
3401.sz. mellékút	főút	Kunmadarastól	Karcagi elkerülőig
4206.sz. mellékút	főút	4-es főút (Karcagnál)	megyehatárig
4629.sz. mellékút	főút	Törökszentmiklósi elkerülőtől	Martfűig
4202.sz. mellékút	főút	Kisújszállástól	Mezőtúrig
4631.sz. mellékút	főút	Mezőtúrtól	megyehatárig (komp)

Településselkerülő szakaszok Jászládánynál, Tószegnél kerültek betervezésre.

Azok a meglévő országos mellékutak, melyeknek nincs térségi jelentősége, ugyanakkor a közlekedési hálózatban fontos szerepet tölt be (pl. település megközelítése), azaz a helyi feltáró szerepnél nagyobb a jelentősége, az egyéb mellékút kategóriába kerültek átsorolásra.

3.1.2. VASÚTI KÖZLEKEDÉS

Nagysebességű vasútvonal

Magyarországon a ténylegesen nagysebességű vasútnak számító fejlesztés ma **még csak a hosszú távú fejlesztési koncepciókban szerepel**, várhatóan a 2020 utáni évtizedekben. A nagy időtávlat ellenére azonban már ma is **foglalkozni kell előkészítés szintjén** a magyar vasúthálózatnak az európai nagysebességű hálózatba való bekapcsolásával.

A nagysebességű vasútvonal nyomvonala országos szinten változott meg. Ez a változás ugyanakkor nem érinti a megye területét. A nagysebességű vasút nyomvonala a következő: (Horvátország)-Gyékényes térsége-

Budapest [XI. kerület, Kelenföld] – Budapest [Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér] – Záhony térsége – (Ukrajna)

Az új nagysebességű nyomvonal szabad kapacitásában felhasználható a belföldi távolsági forgalom felgyorsítására, aminek érdekében a nyomvonal körzetében lévő főbb meglévő csomópontokhoz becsatlakozási lehetőség biztosítandó. Ezzel a nagysebességű vasútvonal kihasználtsága, hatékonysága növelhető.

Országos jelentőségű vasútvonalak

A megyét kettő nemzetközi és országos törzshálózatba tartozó vasútvonal érinti:

- Budapest – Szolnok – Debrecen – Nyíregyháza – Záhony – (Ukrajna) irányú kapcsolatot biztosító **100 sz. vonal**, amely a TEN hálózat részét képezi. A vonal felújítása befejeződött.
- Hegyeshalom – Győr - Budapest– Szolnok – Szajol - Békéscsaba – Lőkösháza – Románia) irányú kapcsolatot biztosító **120 sz. vonal**. A IV. sz. páneurópai folyosó része jelentős nemzetközi forgalommal. A pályafelújítás után a vonal új tervezett sebessége 160 km/h.

Az országos törzshálózati vonalak

- Hatvan – Jászfényszaru – Jászberény – Újszász – Szolnok 82.sz. vonal
- Debrecen – Tiszafüred – Füzesabony 108.sz. vonal
- Szolnok – Hódmezővásárhely – Makó 130. sz. vonal

A nyomvonalakban nem tervezett változtatás.

Vasúti mellékvonalak

A megyei területrendezési terv a hatályos területrendezési tervnek megfelelően továbbra is ábrázolja a meglévő vasúti mellékvonalakat és a tervezett Karcag – Túrkeve – Mezőtúr összekötést. A megyében keskeny nyomtávú vasútvonal nincs kiépítve.

A megye vasúthálózatának főbb paramétereit a következő táblázat mutatja be:

Jász-Nagykun-Szolnok megye vasúthálózata						
Vasútvonal száma	Útvonala	Személyvonatok száma naponta (Darab/2 irány)	Vasútvonal MÁV szerinti besorolása	Vasútvonal OTRT szerinti besorolása	Villamosított	Vágányok száma (Darab)
82	Hatvan–Szolnok	32	Mellékvonal	Egyéb országos törzshálózati vasútvonal	25 kV, 50Hz	Hatvan - Újszász: 1 Újszász - Szolnok: 2
86	Vámosgyörk–Újszász–Szolnok	12	Mellékvonal		-	1
100a	Budapest–Cegléd–Szolnok	92	Elővárosi fővonal	A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal	25 kV, 50Hz	2
100	Szolnok–Debrecen–Nyíregyháza–Záhony	48	Fővonal	A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal	25 kV, 50Hz	2
102	Kál-Kápolna–Kisújszállás	12	Mellékvonal		-	1
103	Karcag–Tiszafüred	4	Mellékvonal		-	1
108	Debrecen–Füzesabony	20	Mellékvonal	Egyéb országos törzshálózati vasútvonal	-	1

Jász-Nagykun-Szolnok megye vasúthálózata						
Vasútvonal száma	Útvonala	Személy-vonatok száma naponta (Darab/2 irány)	Vasútvonal MÁV szerinti besorolása	Vasútvonal OTRT szerinti besorolása	Villamosított	Vágányok száma (Darab)
120a	Budapest–Újszász–Szolnok	55	Elővárosi fővonal	A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal	25 kV, 50Hz	2
120	Szolnok–Békéscsaba–Lőkösháza	33	Fővonal	A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal	25 kV, 50Hz	Szolnok - Békéscsaba: 2 Békéscsaba - Lőkösháza: 1
125	Mezőtúr–Orosháza–Mezőhegyes–Battonya	15	Mellékvonal		-	1
130*	Szolnok–Hódmezővásárhely–Makó	22	Mellékvonal	Egyéb országos törzshálózati vasútvonal	-	1
145	Szolnok–Kecskemét	13	Mellékvonal		-	1
146	Kiskunfélegyháza–Kunszentmárton	5	Mellékvonal		-	1

*A vonal Tiszatenyőttől kezdődik

3.1.3. KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS

Jelenleg 120 km hosszan 23 települést érint kerékpárút. Ezek főleg a települések legforgalmasabb belterületi szakaszain találhatók, 35,4 km az árvízvédelmi töltésen haladva (Abádszalók és környéke) turisztikai célokat szolgál. **A Tisza-tó és környéke a kerékpárturizmus szempontjából az egyik legkiemelkedőbb térség.** A megye városainak belterületén jelentős hosszban kiépült a kerékpárút hálózat, egyes külterületi irányokban az országos úthálózat mentén csatlakozó szakaszokkal (Szolnok, Törökszentmiklós, Karcag, Jászapáti, Mezőtúr, stb.). A megyében a kerékpárutak esetében **a turisztikai célpontok kiszolgálása az elsődleges cél.** A központokban és környezetében a hivatásforgalmi szerep az elsődleges használat.

Az országos kerékpárút törzshálózat elemei közül a megyét – az Országos Területrendezési Terv alapján - **a 3. sz. Kelet-magyarországi és a 4. sz. Tiszamente kerékpárút érinti.** A Tiszamente kerékpárút része a 11-es jelű Euro-Velo útvonalnak. **A Közép-Európa Vizei kerékpárútvonal is érinti a megyét**, amely a 14-es jelű EuroVelo útvonal (Szentgotthárd-Hatvan-Gyöngyös-Eger-Hortobágy-Debrecen-Nyírábrány). Az országos hálózat OTRT szerinti nyomvonalától a tervezett kerékpárút-hálózat nem tér el.

3.1.4. VÍZI KÖZLEKEDÉS

A Tisza térség integrált fejlesztésének alapvető célja a táji rendszer működőképességének komplex biztosítása és az ökológiai kritériumoknak megfelelő fenntartható társadalmi, gazdasági fejlődés feltételeinek megteremtése. Közlekedési szempontból az alábbi célok elérése szükséges középtávon a természetvédeleméhez kapcsolódóan:

- **A Tisza turisztikai és személyhajózási lehetőségeinek** – környezeti szempontokat integráló – **megteremtése** a kapcsolódó infrastruktúra háttérével együtt (kikötőfejlesztés, hajóépítés feléléstése),
- **A Tisza-térség külső elérhetőségének javítása és a perifériális helyzetben lévő területeken a belső közlekedési kapcsolatok javítása** a vasúthálózat, főúthálózat, alsórendű közúthálózat, kerékpárutak és a folyami átkelések bővítésével, fejlesztésével.

Az OTRT a megyét érintő Víz utakat az alábbi osztályokba sorolja. A*-gal jelölt szakaszok a megyét csak részben érintik:

A víziút neve	A szakasz (fkm-fkm)	A víziút osztálya
Tisza*	544-403 (Tokaj– Kisköre)	III
Tisza	403-254 (Kisköre – Csongrád)	II
Kettős- és Hármás-Körös*	23-0 és 91-0 (településekről nincs adat)	II
Hortobágy– Berettyó főcsatorna	7-0 (településekről nincs adat)	II

Országos jelentőségű kikötő

Az OTRT korábban Szolnoknál jelölt országos jelentőségű kikötőt. A Trtv viszont már nem jelöli, ugyanakkor **Szolnok szerepe fontos lesz a vízi közlekedésben**, ezért térségi jelentőségű kikötő kerül betervezésre.

Térségi jelentőségű hajókikötő

A megyében a következő térségi jelentőségű hajó kikötők üzemelnek jelenleg:

- Tiszafüred: a Tisza-tó turisztika szerepe miatt fontos elem
- Abádszalók: a Tisza-tó turisztika szerepe miatt fontos elem
- Martfű: a kompátkelővel komplex kikötői szolgáltatások.

E kikötők a várható, térségben betöltött szerepük (komplex szolgáltatás, jelentős forgalom, térségi elhelyezkedése) miatt kerültek ebbe a kategóriába.

Javaslatként a következő korábbiakban személyhajó-kikötőként (megszűnő kategória) jelölt kikötők is a térségi jelentőségű kikötő kategóriába kerülnek besorolásra ösztönözve a Tiszai hajózás turisztikai célú fejlesztését:

- Tiszaúrt,
- Nagykőrű,
- Tiszainoka,
- Nagyrév,
- Tiszaszőlős (a jelenlegi csónakkikötő fejlesztésével),
- Tiszabura (a jelenlegi csónakkikötő fejlesztésével),
- Tiszaroff,
- Tiszapüspöki,
- Öcsöd,
- Mezőtúr,
- Kunszentmárton,
- Tiszasas,
- Vezseny,
- Tiszasüly,
- Kőtelek,
- Szelevény,
- Tiszasüly,
- Tiszaderzs,
- Rákóczipfalva.

Feltételezhető, hogy a jövőben ezeknek a kikötőknek a személyforgalomban, a tiszai hajózásban jelentős szerepük lesz.

Jelmagyarázat

Meglévő	Tervezett
Gyorsforgalmi út	Gyorsforgalmi út
Főút	Főút
Társégi mellékút	Társégi mellékút
Egyéb mellékút	Egyéb mellékút
Vasút (TEN-T)	Nagysebességű vasút
Vasút (országos)	Vasút (országos)
Vasút (mellék)	Vasút (mellék)
Országos jelentőségű kikötő	Országos jelentőségű kikötő
Regionális jelentőségű kikötő	Regionális jelentőségű kikötő
Komp-átkelő	Komp-átkelő
Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszthető repülőtér	
Kerékpárút (meglévő)	Kerékpárút (EV)
	Kerékpárút (országos)
	Kerékpárút (területi)

	Tervező: VÁROS-TEAMPANNON KFT. 1053 Budapest Veres Pálné u. 7.	Megbízó: JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT 5000 Szolnok Kossuth Lajos út 2.
Munka megnevezése: JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA		
Munkarész megnevezése: JAVASLATTEVŐ FÁZIS		
Térkép címe: KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOK		
Szakági tervező: KÖZLEKEDÉS FŐVÁROSI TERVEZŐ IRODA KFT.		
Lépték: 	Dátum: 2019.augusztus	

Kompközlekedés

A Tiszán jelenleg 4 komp átkelőhely üzemel. Míg a Hármas – Körösön jelenleg egy komp átkelőhely működik.

Tiszai kompátkelőhelyek:

- Tiszaroff -Tisasüly
- Nagykörű - Fegyvernek
- Vezseny - Tiszaöldvár
- Nagyrév- Tiszaöb (csak személyátkelőhely)

3.1.5. LÉGI KÖZLEKEDÉS

Jász – Nagykun – Szolnok megyét légi közlekedés szempontjából Budapest és Debrecen szolgálja ki.

Szolnokon közös felhasználás katonai és polgári repülőtérre fejleszthető repülőtér és térségi jelentőségű repülőtér üzemel.

3.2. ENERGETIKAI HÁLÓZAT

Az energetikai hálózatot érintően **a megnevezésben és az ábrázolási módban történt változás** a hatályos megyei tervhez képest: a szállított anyag szerint kerültek megkülönböztetésre a vezetékek az országos szinten. A további elemek megnevezése csak pontosításra került. Térségi szinten kizárólag földgázelosztó vezeték ábrázolható. Ennek következtében az energiahálózat következő elemei tervezhetők be és ábrázolhatók a térségi szerkezeti tervben.

- (Országos jelentőségű) földgázszállító vezeték, kőolajszállító vezeték, termékvezeték
- (térségi jelentőségű) földgázelosztó vezeték;
- 750 kV-os, 400 kV-os, 220 kV-os átviteli hálózati távvezeték;
- térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózati távvezeték;
- Egyéb erőművek (50 MW<);
- Kiserőmű (<50MW)

3.2.1. VILLAMOS ENERGIAHÁLÓZAT, ERŐMŰVEK

A 750 kV-os, 400 kV-os és 220 kV-os átviteli hálózati távvezetékek elemei **az OTrT-vel összhangban kerültek beépítésre**. Mindegyik vezeték meglévő, tervezett elem nincs közöttük. A hatályos ábrázoláshoz képest annyiban változott a hálózat, hogy a Szolnok-Sajószöged és a Szolnok-Szeged 400 kV-os távvezeték korábbi fejlesztés törlésre került. Egyéb esetben mindössze a nyomvonalak leírása került pontosításra az OTrT-ben, melyet a megyei tervnek át kell vennie.

A Magyar Villamosenergia-rendszer 2017-es hálózatfejlesztési terve a megyében nagy távon nem tervez fejlesztést az országos jelentőségű átviteli hálózati távvezeték hálózatban.

A meglévő térségi ellátást biztosító **132 kV-os elosztó hálózati távvezeték**et illetően **nem várható fejlesztés a hálózatfejlesztési terv szerint**, így a vezetékek térbeli rendje a hatályos megyei tervnek megfelelően változatlan. A nyomvonalak az E.ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt. adataival pontosításra kerülnek.

A módosított OTrT továbbra sem jelöl ki a megye területén 50 MW-nál nagyobb teljesítményű erőművet. A hatályos megyei területrendezési terv három térségi jelentőségű kiserőművet (5-50 MW közötti teljesítményű) tervezett be Túrkeve, Szolnok és Szászberek területén. **A biomassza erőművek nem épültek meg** (Szászbereken félkész állapotban van), de nem ismert ellenkező szándék sem. A területek továbbra is alkalmasak a kiserőmű elhelyezésére, vagy akár **napelempark elhelyezésére** a közeli távvezetésekre való betáplálás lehetőségére alapozva, ezért a tervben továbbra is javasoljuk benntartani a kiserőműveket.

3.2.2. SZÉNHIIDROGÉN VEZETÉK HÁLÓZATOK

Az Ország Szerkezeti Terve meghatározza az országos jelentőségű kőolaj-, földgáz- és termékvezeteket. A hatályos megyei területrendezési tervhez képest mindössze annyi a változás, hogy **egyes térségi jelentőségű**

vezetéket országos jelentőségűvé minősített a Trtv. Tehát csupán kategóriaváltás történt, a nyomvonalakban nincsen változás.

A térségi földgázelosztó vezetékek hálózata igen sűrű. A vezetékek általában egy-két települést kötnek össze, illetve rákötnek az FGSZ által üzemeltetett hálózatra. A szénhidrogén vezetékek között megtalálhatóak **nagyközépnymomású – és középnymomású gázvezetékek** is. A tervben csak a településközi vezetékek kerültek feltűntetésre, valamint a településeket érintő főbb nyomvonalak. A belterületeken futó és a részletesebb hálózatra elkészítése, valamint pontosítása a településrendezési eszközökben történik.

4. KÖRNYEZETI ÉS TERMÉSZETI ERŐFORRÁSGAZDÁLKODÁS

4.1. TERMŐFÖLD VÉDELEM, ÁSVÁNYI NYERSANYAG-VAGYON, VÍZVÉDELEM

4.1.1. KIVÁLÓ ÉS JÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ SZÁNTÓTERÜLETEK

A kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe az agroökológiai adottságai alapján kimagasló agrárpotenciállal rendelkező, ugyanakkor környezeti szempontból a legkevésbé érzékeny, ezért **mezőgazdasági árutermelésre legalkalmasabb szántóterületek** tartoznak.

A 2008. évi OTRT-ben meghatározottakhoz képest 2018-ra **jelentősen átalakult a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek kiterjedése és elhelyezkedése**, melynek háttérében a termőhelyi adottságok meghatározása módszerének felülvizsgálata áll. Általában megállapítható, hogy a kiváló termőhelyi adottságú területek aránya csökkent (Jászapáti, Jászberény, Szolnok térségében), de új területek kerültek az övezetbe Fegyvernek, Túrkeve, Kisújszállás és Örményes között. A vonatkozó szabályok változatlanok, az övezet területén új beépítésre szánt terület csak térségi területfelhasználási engedély alapján adható ki, külfejtéses bányatelek csak a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

2014-től az OTRT bevezette a **jó termőhelyi adottságú szántóterület** övezetét, majd az MVM rendeletben került újraszabályozásra. A hatályos megyei területrendezési terv még nem tartalmazza. A területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a területrendezésért felelős miniszter rendeletében, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe jó növénytermesztési feltételekkel rendelkező szántóterületek tartoznak. Az övezet tulajdonképpen **kiegészíti a kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetét**. A megye településeinek jelentős részén megtalálható kisebb-nagyobb területen az övezet. Legnagyobb területe Szolnok, Túrkeve, Karcag, Jászszeres és Jászárokszállás területén található. Az övezetre vonatkozóan az MVM rendelet a következő szabályokat tartalmazza: egyrészt a mezőgazdasági területek övezetét ezeken a területeken javasolt kijelölni, másrészt a külfejtéses bányatelek csak a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

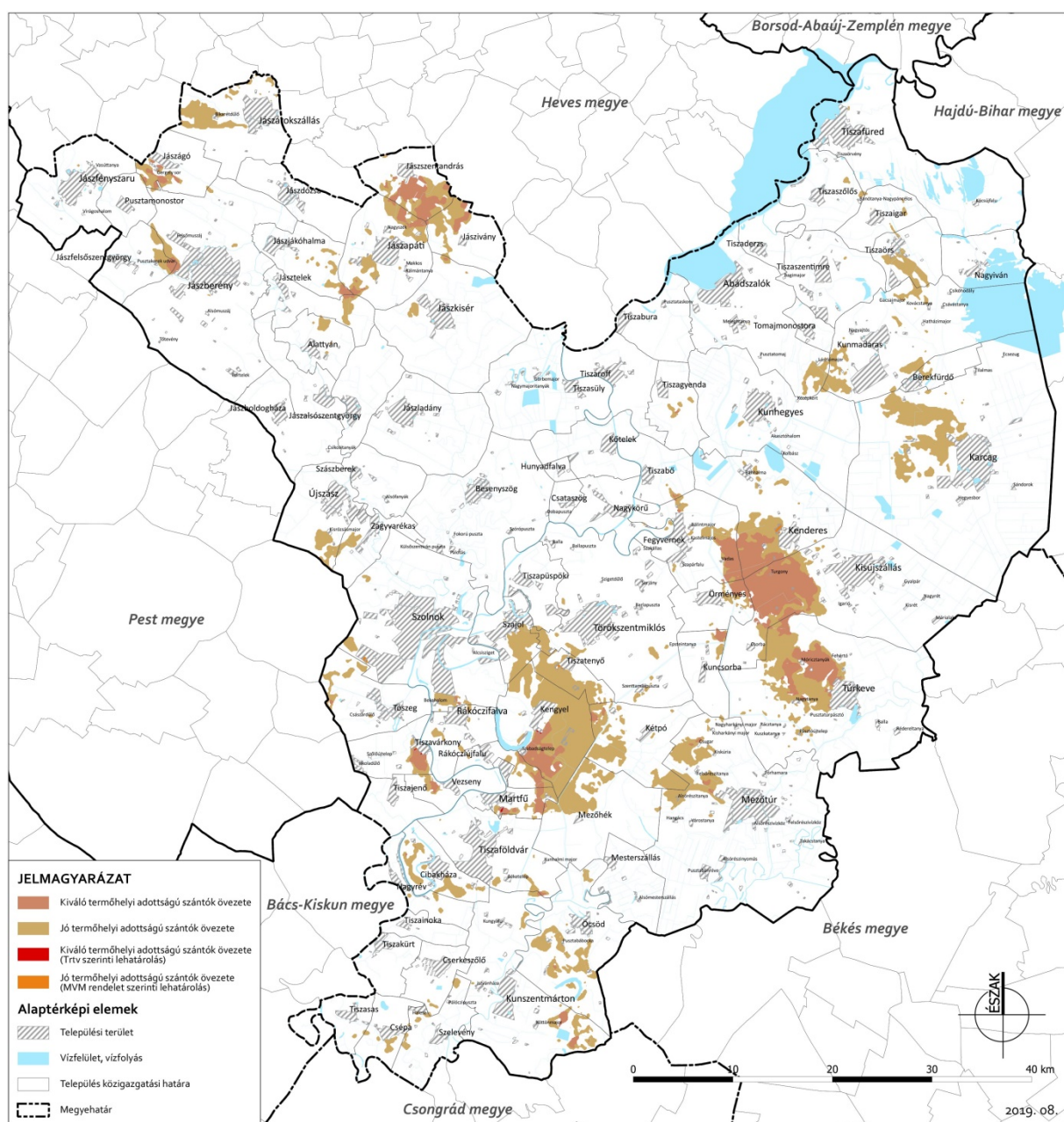
A hatályos megyei tervben a termőföld védelme érdekében az akkor még fele akkora kiváló termőhelyi adottságú szántóterület kiegészítéseként sajátos megyei térségként került meghatározásra *az árutermelő mezőgazdasági térség* a megye jó minőségű termőföldjein. **Tekintettel arra, hogy 2014-től már jó termőhelyi adottságú szántóterület övezetét is ki kell jelölni a megyei tervekben, erre a sajátos térségre már nincs szükség.**

Az övezetek területei a települési térségek területeivel összhangban pontosításra kerültek.

A megye nagy része alapvetően mezőgazdasági árutermelő terület, ezért fontos, hogy ezeken a területeken a településstervezés és fejlesztés biztosítsa a mezőgazdasági termelés feltételeit, ezen belül a mezőgazdasági majorok elhelyezésének kedvező szabályozását, a nem üzemelő majorok újjahasznosításának biztosítását, valamint a termőföld védelmét. Mindeközben **törekedni kell a nagyüzemi szántóföldi művelés nagy, összefüggő tábláin a mozaikosság kialakítására**, meglévő mezsgyék, fasorok megőrzésére, újak

telepítésére, melyek a tájkép kedvező alakítása mellett, a termőföld védelmét is szolgálják, valamint ökológiai szempontból változatossá teszik a területet. Ezeken a területeken csak akkor indokolt beépítésre szánt területet kijelölni, ha

- mezőgazdasági birtokközpont fejlesztését, vagy kialakítását,
- helyi vagy térségi mezőgazdasági termékek feldolgozását szolgálja, továbbá
- a mezőgazdasági termeléssel összefüggő turisztikai fejlesztés érdekében elengedhetetlenül szükséges.

Kiváló és jó termőhelyi adottságú földterületeken erdőterület kijelölése akkor javasolt, ha az erdősítés a környezeti károk enyhítését, a környezetszennyezés elhárítását, a termőföldek védelmét, az országos és térségi ökológiai hálózat folytonosságának kialakítását szolgálja.

Az övezetek területén a településrendezés eszközeivel is támogatni kell a történelmi hagyományokon alapuló üzemi jellegű gazdálkodás megtartását.

Az övezetek területén beépítésre szánt területként **kell biztosítani** a még rendeltetésszerűen működő **mezőgazdasági majorok fejlesztési lehetőségét**. A mezőgazdasági üzemközpontként már nem üzemelő **majorok újrahasznosításának lehetőségét** a településrendezési eszközökben a terület adottságainak és környezeti érzékenységének megfelelő új funkcióval is biztosítani lehet.

Az övezet jó minőségű, árutermelésre alkalmas mezőgazdasági termőföldjeit a településrendezési eszközökben **általános mezőgazdasági területként** javasolt kijelölni. Általános mezőgazdasági területen a gazdasági épülettel beépíthető telek - földrészlet – területét legalább 1,0 ha-ban javasolt meghatározni.

Az övezetek területén **a termőföldek szélerózió elleni védelmét és a tájkép tagolását biztosító fasorokat, védő erdősávokat, mezsgyéket meg kell őrizni**. Ösztönözni kell a nagy összefüggő mezőgazdasági termőföldek fasorokkal, mezsgyékkel, védő erdősávokkal való tagolását.

A mezőgazdasági területeket feltáró külterületi gyűjtő utak megtartását biztosítani kell a kerítések és épületek elhelyezésének szabályozásával.

Fontos kiemelni, hogy az övezeti szabályozástól függetlenül az átlagosnál jobb minőségű termőföldek más célú igénybevételét a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX törvényben rögzített feltételek esetén engedélyezheti a földhivatal.

4.1.2. ÁSVÁNYI NYERSANYAG-VAGYON ÖVEZETE

A 2011-ben elfogadott megyei terv meghatározta az **Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetét**, mely országos övezet **16 települést érintett**. Ezen települések területén az állam kizárólagos tulajdonát képező, kutatással lehatárolt, de bányatelekkel le nem fedett, nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon területek (szénhidrogének és építőipari nyersanyagok) voltak. Az új Trtv szerint most már a megállapított bányatelekkel lefedett és bányatelekkel le nem fedett, az állam kizárólagos tulajdonát képező, **az Országos Ásványanyag Nyilvántartás szerint nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon területei alapján kell besorolni a településeket a megyei tervekben**.

A legújabb adatszolgáltatás alapján lényegesen több településen található ásványi nyersanyagvagyon. Több a kutatási terület (szénhidrogén és geotermikus), és több új szénhidrogén bányatelek is létrejött, melynek hatására az övezet **27 települést érintően közigazgatási határosan kerül meghatározásra**, így a településrendezési tervezés során kell a területek pontos lehatárolását elvégezni, és a megfelelő övezetbe sorolni. Az MVM rendelet írja elő az övezeti szabályozást, mely szerint a kijelölt területen, a településrendezési eszközökben csak olyan területfelhasználási egység, építési övezet vagy övezet jelölhető ki, amely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el.

4.2. VÍZGAZDÁLKODÁS

4.2.1. A SZERKEZETALAKÍTÁS IRÁNYELVEI

A megye természeti adottságaiból következően felszíni vizekben gazdag. A megyét kettészeli a Tisza, illetve jelentős folyói a Hármas-Körös, a Hortobágy-Berettyó, valamint a Zagyva és a Tarna. Nemcsak maguk a folyók, hanem széles völgyük is jelentős szerkezeti elemeknek tekinthetők, hiszen ezek a területek az **ökológiai hálózat meghatározó részét képezik**. E sávban helyezkednek el a Tisza egykori, folyószabályozás után levágott folyókanyarulatai, a morotvatavak is (pl. Fegyverneki-Holt-Tisza, Szajoli-Holtág, Alcsi-Holt-Tisza, Cibakházi-Holt-Tisza stb.), melyek egy része **belvíztározóként működik**. Az ártereken és azzal határos

területeken lehetőséget kell adni az ártéri tájgazdálkodás alapfeltételeinek megteremtésére, melyet össze kell hangolni a természetvédelmi és ökológiai követelményekkel.

A megye **bővelkedik felszíni állóvizekben**, melyek közül kiemelendő a **Tisza-tó**. Térsége egységesen vízgazdálkodási térségbe került besorolásra, ezzel is jelezve elsődlegesen víztározó funkcióját, azonban a szabályozás során lehetőség van az egyes részterületek adottságainak megfelelő másodlagos funkciójának biztosítására, természetközeli területek, erdőterületek kijelölésére is, amivel a településrendezés során lehet élni.

A vízgazdálkodási térségben **törekedni kell a terület többcélú hasznosítására**, az ártéri gazdálkodás, a turizmus, a gazdasági, valamint a természetvédelmi igények összehangolására. Megjegyzendő, hogy a Nagykunság, valamint a Kiskunság Tisza menti területén jelentősebb állóvizek is találhatóak, melyek egy része **halastóként** funkcionál. Ezen állóvizek esetén is törekedni kell azok többcélú hasznosítására, figyelembe véve az adott állóvíz elsődleges rendeltetését és a környező terület jellegét (pl. természetvédelmi területek). Az árvízi tározók esetén – a korábbi elképzeléseknek megfelelően - **ismét javasolt megvizsgálni az állandó tározás lehetőségét**.

A teljes megyét **behálózzák a csatornák**, melyeknek elsődlegesen a mezőgazdaság (halgazdálkodás, öntözés, belvízelvezetés) igényeit hivatottak kielégíteni. Legjelentősebb csatornák a **Nagykunsági-főcsatorna**, valamint a tervezett **Jászági-főcsatorna**. Szintén vizsgálni célszerű e csatornák más típusú használatát is, azonban a kisebb csatornáknak legfeljebb vízelvezetésben illetve öntözővíz szállításában lehet szerepük. **Fontos e kisebb csatornák fenntartása, folyamatos karbantartása**, hogy a teljes csatornarendszer megfelelően el tudja látni a főcsatornák vonalától távol fekvő mezőgazdasági területeket öntözővízzel, és biztosítsa a megfelelő vízelvezetést. A csatornák funkcióját fokozatosan javasolt átalakítani, képessé kell tenni a tárolásra. Gondos használatuk lehetőséget teremt a vízhiányos illetve belvízveszélyes területeken a **megfelelő vízháztartás kialakítására**, így a mezőgazdasági termelés nagyobb teljesítményére, nagyobb terméshozamok elérésére is. Ennek megfelelően a településrendezés során fokozott hangsúlyt javasolt helyezni e csatornák egyértelmű jelölésére és vízgazdálkodási területbe történő besorolására.

4.2.2. VÍZGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG ÉS A VÍZGAZDÁLKODÁS ÉPÍTMÉNYEI (TSZT)

A vízgazdálkodási térség a vízfolyások, állóvizek medre és a vízfolyás(ok) mentén a „nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben” előírt parti sávok rendszere.

A térségi szerkezeti terven az ország szerkezeti tervével összhangban jelölni kell a vízgazdálkodási területeket, az országos jelentőségű csatornákat, kiemelt jelentőségű vízi létesítményeket, a szükségtározókat, országos vízkárelhárítási célú tározókat, az elsőrendű árvízvédelmi fővonalakat, valamint a 10 millió m³-nél nagyobb térfogatú, vízkár-elhárítási célú tározókat, fejlesztési lehetőségeket, tervezett főcsatornákat. **A Trtv szerint** a vízgazdálkodási térség területét vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

A **vízgazdálkodási térség** lehatárolása az ország szerkezeti tervével összhangban történt. Területét a településrendezési eszközök készítésekor kell pontosítani: az e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszzerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével - vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

A vízgazdálkodási térségek esetén hangsúlyozni kell a **többcélú, integrált hasznosításuk lehetővé tételét**, és törekedni kell a települések szabályozása során ezeknek a lehetőségeknek a kihasználhatóságára figyelembe véve az adott terület elsődleges rendeltetését, és a környező terület adottságait. Ez esetben ki kell emelni a Tisza és a Tisza-tó jelentőségét. A természeti értékek megőrzése, az árvízvédelem követelményeinek

betartása mellett meg kell vizsgálni a másodlagos funkciókkal (pl. turizmus, gazdaság, termelés) összefüggő építmények elhelyezésének létjogosultságát (pl. kikötők), erősítve egyrészt a természet és az ember közötti harmóniát, másrészt segítve az érintett települések kitörését a belső perifériáról. Ez csak szervezett keretek között, a fejlesztési célok összehangolásával oldható meg.

A **kiemelt jelentőségű vízi létesítményeket** a Trtv határozza meg. Az Ország Szerkezeti Tervével összhangban feltüntetésre került a Kiskörei duzzasztómű Abádszalók mellett és a Hortobágy-Berettyó árvízkapu.

A megvalósult **vízkár-elhárítási célú tározókat** az ország szerkezeti tervével összhangban kell feltüntetni a valós kiterjedésének megfelelően. A **Vásárhelyi-terv továbbfejlesztésének keretében** a hatályos tervvel ellentétben nem négy, hanem már csak három tározó kerül feltüntetésre. Ezek a Tiszaroffi, Nagykőrűi, valamint Hanyi-tiszasülyi árvízi tározó. Korábban a nagykőrűi kivételével az árvízi tározókat **állandó tározóként** is hasznosítani kívánták, mely lehetővé tette volna a komplex tájgazdálkodási rendszer megteremtését. Ez nem történt meg.

Szükségeltározó létesült a Zagyván és a Tarnán (Jásztelki, Borsóhalmi), valamint kiépült az Ágotai-tározó a Hortobágyi-főcsatornán, mely két megyét érint. **A megyében nem ismert további vízkár-elhárítási célú tározás fejlesztés.**

Az **elsőrendű árvízvédelmi vonalakat** szintén az ország szerkezeti tervével összhangban ábrázolja a térségi szerkezeti terv. A **másodrendű árvízvédelmi vonalak** az illetékes vízügyi igazgatóságok adatszolgáltatása alapján került feltüntetésre a megyei tervben.

Az országos jelentőségű főcsatornák közül kiemelendő a tervezett **Jászsági-főcsatorna**, melynek nyomvonalát továbbra is ábrázolja az ország szerkezeti terve, ennek megfelelően a térségi szerkezeti terven is változatlanul feltüntetésre került. Az **öntöző főcsatorna megépítése és üzemeltetése jelentősen javíthatja a Jászság mezőgazdaságának vízellátását**, erősítheti a Jászság jó adottságú földjeinek termékenységét.

A megyében igen jelentős szereppel rendelkeznek a csatornák (belvízelvezetés, öntözővíz szállítás, halgazdaságok, rizsföldek kiszolgálása), ezért védelmük feltétlenül indokolt. A megyei területrendezési terv léptékéből adódóan a térségi szerkezeti tervben csak az 5 km-nél hosszabb csatornák kerültek feltüntetésre, melyek közvetlenül csatlakoznak az országos jelentőségű hálózathoz és a természetes felszíni vizekhez. A csatornák nyomvonalát az Országos Vízügyi Felügyelőség szolgáltatta.

4.2.3. ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI ÖVEZETEK

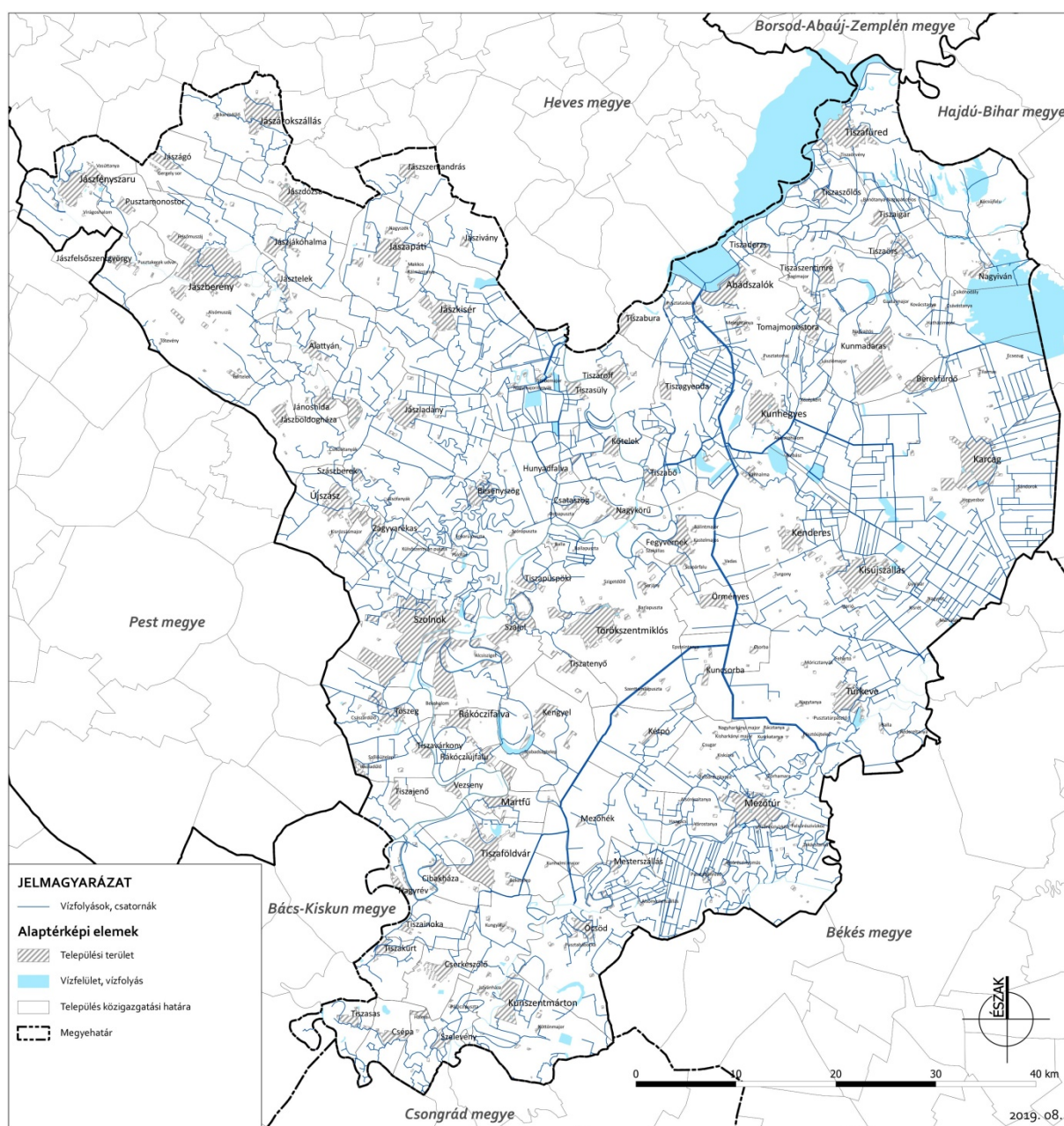
Nagyvízi meder

A nagyvízi meder terület övezetének lehatárolását és szabályozását az MVM rendelet határozza meg és kiegészült a „Vásárhelyi terv továbbfejlesztése keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározók területének” övezetével. Mindkét övezetre az a szabály vonatkozik, hogy új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. Ugyanakkor új előírás, hogy a nagyvízi mederben történő építési tevékenységhez a vízügyi igazgatási szerv hozzájárulása szükséges. Az előbbi szabályokhoz képest ellentmondásos, hogy nagyvízi mederben új beépítésre szánt terület kijelölése mégis lehetővé válik a településrendezési eszközök módosítása esetén, amennyiben a vízügyi igazgatási szerv ezzel egyetért. A nagyvízi meder területének övezete az MVM rendelettel összhangban, adatszolgáltatás alapján került meghatározásra.

A 83/2014. (III. 14.) Kormányrendelet szerint a **nagyvízi meder területét a mértékadó árvízszint vagy az eddig előfordult legnagyobb árvízszint közül a magasabb jelöli ki**. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ott, ahol nem kellő magasságú a védőgát, ott a nagyvízi meder a folyó völgy természetes magaslatáig is kijelölésre kerülhet.

A településrendezési eszközök készítése és módosítása során olyan területhasználat kijelölésére javasolt törekedni, amely egyrészt **biztosítja a természetközeli és természetes élőhelyek védelmét, másrészt lehetőséget teremt az adott terület többcélú hasznosítására** (mező-, hal-, erdő-, gye-, és vadgazdálkodás), **vagy az ártéri tájgazdálkodás feltételeinek megteremtésére**. A nagyvízi meder mezőgazdasági területeit olyan korlátozott használatú mezőgazdasági területként javasolt szabályozni, ahol

épületek nem létesíthetők. A településrendezési eszközöknek azonban vizsgálniuk kell, hogy **a nagyvízi meder rekreációs célú hasznosítása** miként oldható meg a nagyvízi mederkezelési tervvel összhangban: elsősorban a vizekkel összefüggő, közösségi, rekreációs célú építmények elhelyezését célszerű ösztönözni megfelelő terület-felhasználás kijelölésével, figyelembe véve a természetvédelem és az árvízvédelem igényeit (lásd egyedi övezetek előírásai).

Vízfolyások, csatornák (Forrás: OVF)

A nagyvízi medret érintő bármilyen tevékenység, beavatkozás, tervkészítés során figyelembe kell venni a **83/2014 (III. 14.) Kormányrendelet előírásait**. Az előírások szerint a mentett oldali töltéslábtól mért 10,0 méteres fenntartási sávon belül csak gyepművelést lehet folytatni, oda semmiféle építmény nem helyezhető el. Az árvízvédelmi töltések biztonsága érdekében a mentett oldal lábvonaltól mért 110,0 méteren belül anyaggyödröt nyitni és az épületek alá pincét építeni tilos. A mentett oldali területen szivárgó, fakadóvizek alakulhatnak ki, az építési engedélyezési eljárásnál az épületek szerkezeti kialakításánál ezt figyelembe kell venni. Az árvízvédelmi töltés mentett oldali lábvonaltól számított 110 méteres sávon belül történő bármilyen fejlesztési elképzelést egyeztetni kell a kezelővel.

Rendszeresen belvízjárta területek övezete

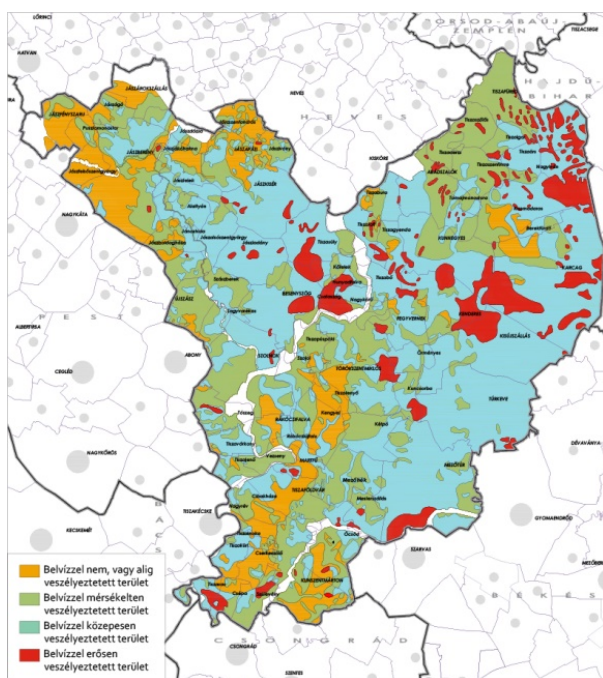
A rendszeresen belvízjárta terület övezetének lehatárolása a hatályos megyei tervhez képest változatlan **az adat forrása továbbra is a Pálfi féle térkép** (Közép-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság adatai alapján), mely több természeti tényező figyelembe vételével készült és négy kategóriát különböztet meg:

Veszélyeztetettségi kategória	Az elöntés relatív gyakorisága	Minősítés
I.	<0,05	Belvízzel nem, vagy alig veszélyeztetett terület
II.	0,05-0,10	Belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület
III.	0,11-0,20	Belvízzel közepesen veszélyeztetett terület
IV.	>0,20	Belvízzel erősen veszélyeztetett terület

A Trtv fogalommagyarázata alapján a IV. kategória került feltüntetésre, hiszen az ebbe a kategóriába sorolt területeken nagyobb gyakorisággal és nagyobb mennyiségben gyűlik össze a belvíz. Az övezet lehatárolása a hatályos tervhez képest változatlan.

A rendszeresen belvízjárta területek esetében is igaz, hogy a terület adottságainak megfelelően kell a területet felhasználni. Ezeken a területeken a termelés nem éppen költség-hatékony, mivel a huzamosabb vízborítás eredményeként rendszeresek a terméskiesések. Ugyanakkor nem lehet mindenütt a belvízelvezetés az egyetlen megoldás, hiszen **a vizek teljes elvezetése a területről a későbbi vízhiány kompenzálhatóságának elvesztését is jelentheti**. A túlzott vízelvezetés további következménye lehet, hogy a talajvíz szintje is mélyebbre kerül, mellyel azonban a magasabban fekvő területek termékenysége kerül veszélybe. Ezért javasolt vizsgálni **a településrendezési eszközök készítése során, hogy az adott terület talajviszonyai és a környező területek adottságai illetve a jogszabályi környezetet figyelembe véve milyen területfelhasználásba, övezetbe célszerű ezeket a területeket sorolni**. Ez a terület-felhasználás lehet **vízgazdálkodási terület, természetközeli terület, korlátozott használatú mezőgazdasági terület, vagy erdőterület**. Azokon a területeken, ahol inkább a mezőgazdasági termelés a jellemző, ott a vízviszatarítás prioritásának megfelelő területhasználat javasolható, de szóba jöhet a többi területhasználat alkalmazása is, hiszen ezzel mozaikossá tehető a szántóföld, megteremtve a helyi tájgazdálkodás alapjait. A természeti értékekkel védett területeken és környezetükben elsősorban a védelmi célú terület-felhasználás kerülhet előtérbe, így integrálva ezeket a területeket a meglévő ökológiai hálózatba.

Fontos azt is hangsúlyozni, hogy az övezeti lehatárolástól függetlenül sík vidéken a mélyebben fekvő területeken bárhol kialakulhat huzamosabb ideig tartó vízborítottság egy nagyobb, intenzívebb

felhőszakadást követően. Ezért az új beépítésre szánt területek kijelölésénél fokozott felelőssége van a településeknek, hiszen a rosszul megválasztott fejlesztési terület hosszú megkeserítheti a település és az ott lakók életét.

Vízminőség-védelmi terület övezete

Az övezet a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a miniszteri rendeletben, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a felszíni és felszín alatti vizek, az emberi fogyasztásra, használatra szánt vizek és a vízkivételi művek, továbbá a halak életfeltételeinek biztosítása érdekében kijelölt vizek megóvását szolgáló védelem alatt álló területek tartoznak. **Az övezet a kiemelten érzékeny felszín alatti és a felszíni vizek vízminőség-védelmi terület övezetét váltotta fel.** Az övezet lehatárolását és szabályait az MVM rendelet határozza meg. A lehatárolás az MVM rendelethez képest változatlan.

Ezekre a területekre a helyi építési szabályzatban előírásokat kell meghatározni. Az üzemelő és tartalék vízbázisok, gyógyforrások védelme érdekében **korlátozni kell a potenciálisan vízszennyező építmények kialakítását**, biztosítani kell a települések csatornázását és az állattartó telepek szennyvizeinek és trágyakezelésének szakszerű megoldását, valamint ösztönözni kell a csatornára való rákötést. Fontos továbbá, hogy az övezetet érintő (felszíni vizekhez és vízbázisokhoz közeli) régi, bezárt hulladéklerakók felszámolását/teljes körű rekultivációját mihamarabb el kell végezni, és meg kell előzni az illegális hulladéklerakást.

Az övezetre vonatkozó előírás, hogy az övezet területén kívüli tisztított szennyvíz befogadója nem lehet az övezet területén lévő vízfolyás.

5. VILÁGÖRÖKSÉGI ÉS VILÁGÖRÖKSÉG-VÁROMÁNYOS TERÜLET ÖVEZETE

Az OTrT 2012-ben történt módosítása törölte a kulturális szempontból kiemelten kezelendő területek övezetét, melyet a megyei területrendezési tervben történeti települési területbe, valamint világörökség és világörökség-várományos terület övezetébe kellett besorolni. Helyette az OTrT-be, majd 2019-től a Trtv-be került be a világörökségi és világörökség-várományos terület övezete, melyet **a megyei területrendezési tervekben is alkalmazni szükséges**. Így a **történeti települési terület övezete**, melyet a településrendezési tervek készítésénél már eleve nem kell alkalmazni, **kivezetésre került**.

A *Trtv fogalommagyarázata* szerint az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a világörökségi listára felvett területek, valamint a világörökségi helyszínek szakmai feltételeinek megfelelő azon területek tartoznak, amelyek a kulturális örökség védelméért felelős miniszter rendeletében a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékében szerepel, a kulturális örökség védelméről szóló [2001. évi LXIV. törvény 71. §](#) szerinti központi, közhiteles nyilvántartásnak megfelelően.

A hatályos Trtv a következő településeket jelöli ki az övezetben: **Karcag, Kunmadaras, Nagyiván, Tiszafüred, Tiszaszőlős**. Ez jelentős változást jelent a korábbi lehatároláshoz képest, a „Tájházhálózat Magyarországon” világörökség-várományos területek felülvizsgálatának köszönhetően.

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK – A PUSZTA

A világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értéke: pásztortársadalom által formált kultúrtáj kivételes fennmaradt példája, több ezer éves hagyományos tájhasználatok ép és látható nyomait tartja fenn, és az ember és természet közötti harmonikus kapcsolatot példázza.

A világörökségi helyszínhez tartozó helyrajzi számok jegyzékét a Hortobágyi Nemzeti Park kihirdetéséről rendelkező 131/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Az érintett földrészletek a következők:

Karcag: 02623

Kunmadaras: 0509/7, 0516, 0517/1, 0517/2, 0518, 0519, 0520, 0521, 0522, 0523, 0524, 0525/1, 0525/2, 0526, 0527/1, 0527/2, 0528/2, 0528/4, 0528/5, 0528/6, 0528/7, 0528/17, 0528/19, 0529/1, 0529/3, 0529/4, 0529/5, 0529/7, 0529/8, 0529/9, 0529/10, 0529/11, 0529/12, 0533, 0534, 0535, 0536, 0537, 0538.

Nagyiván: 011/2, 011/3, 014, 015, 016, 017, 018, 019, 020, 021, 022, 023, 024, 025, 026, 027, 028, 029, 030, 031, 032, 034, 035, 036, 037, 043, 045, 046/1, 046/2, 046/3, 046/4, 046/5, 047, 064, 065, 066, 067, 068, 069, 070, 071, 072, 073, 074, 083, 084, 085, 086, 087, 088

Tiszafüred: 010, 011, 012, 013, 016, 0156/1, 0156/2, 0156/3, 0156/4, 0156/5, 0156/6, 0157, 0160/2, 0160/3, 0160/4, 0160/5, 0160/6, 0161, 0162, 0163, 0164, 0165/2, 0165/3, 0165/4, 0166/2, 0166/5, 0166/6, 0166/7, 0166/8, 0166/9, 0166/10, 0166/11, 0167, 0168, 0169, 0170, 0171, 0172, 0173, 0174, 0175, 0176/1, 0176/2, 0177, 0178/1, 0178/2, 0179, 0180/1, 0180/2, 0181, 0182, 0183/1, 0183/2, 0184, 0185, 0186, 0191/1, 0191/2, 0191/3, 0191/4, 0191/5, 0191/6, 0191/7, 0191/8, 0192, 0193/1, 0198/1-2, 0199, 0200, 0201, 0202/1, 0202/2, 0203, 0204, 0205, 0206, 0207/1, 0207/2, 0208, 0209, 0210, 0211/1, 0211/2, 0211/5, 0211/6, 0211/7, 0212, 0213, 0214, 0226/2, 0227, 0228, 0229/1, 0229/2, 0230, 0231, 0232, 0241, 0243, 0244, 0245/1, 0340/1, 0341, 0342, 0343, 0344/1, 0344/3, 0344/4, 0344/5, 0345, 0346, 0347

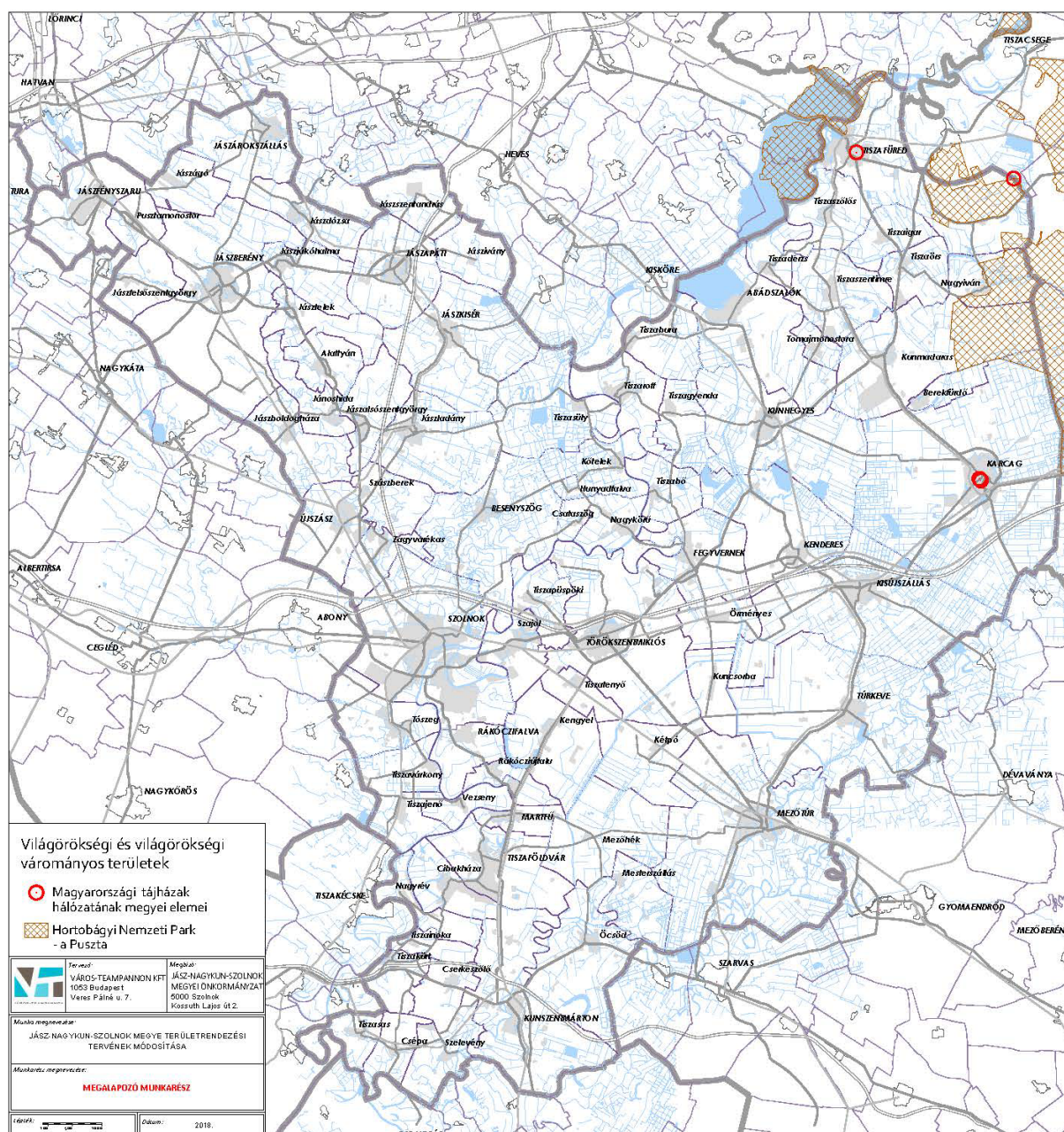
Az egyes világörökségi helyszínek állapotának megőrzése érdekében az UNESCO kötelezte a társuló országokat, hogy **kezelési tervet dolgozzanak ki**. Ennek jogszabályi alapját a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény és a kezelési tervek tartalmi követelményeiről és elfogadásuk módjáról szóló 315/2011. (XII. 27.) Kormányrendelet elfogadása teremtette meg. **Ennek alapján elkészült A Puszta területére is a kezelési terv 2014-ben, melynek társadalmazása, véglegesítése megtörtént.**

A kezelési terv a következő szempontok szerint dolgozott ki korlátozásokat, tilalmakat, kezelési módokat:

- A TÁJAT MEGHATÁROZÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK
 - o A tájra jellemző vízháztartás megőrzése, talajvízszint süllyedésének megállítása;
 - o Tájsebek felszámolása, kedvezőtlen tájhasználatok rehabilitációja;
 - o Hagyományos legeltetési tájhasználat, mint az élőhelyek kezelésének eszköze;
 - o Egyéb élőhelymegőrzési, -kezelési módok;
 - o Invazív fajok elleni védelem;
 - o Madarak fészkelőhelyei zavartalanságának és kedvező táplálkozó területeinek biztosítása;
 - o Ökológiai csapdák kiküszöbölése;
 - o Őshonos erdőállományok kialakítása, helyreállítása;
- TÁJKÉP, KIEMELKEDŐ EGYEDI LÁTVÁNYMINŐSÉG
 - o A tájkép látvány egyensúlyának fenntartása, tájalkotó elemek sűrűsödésének megakadályozása;
 - o Az eredeti bélyeget hordozó pásztorépítmények megőrzése, új építmények hagyományörző kialakítása, legjobb állapotának megőrzése;
 - o Kedvező térarányok kialakítása, nyíltság, töretlen látóhatár megőrzése, zavaró tájelemek felszámolása;
 - o Fényszennyezés csökkentése;
 - o Madarak táplálkozó és éjszakázó területek közötti mozgásának zavartalansága;
- TÁJHASZNÁLAT
 - o Hagyományos legeltetési állattartás fejlesztése;
 - o Legeltetett állatlétszám optimalizálása, őshonos fajok és fajták arányának javítása;
- RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG
 - o Halmok állapotának megőrzése és javítása;
 - o Régészeti lelőhelyekre vonatkozó általános kezelési javaslatok;
- MŰEMLÉKI ÉRTÉK
 - o Műemléki értékek és környezetük fenntartása, helyreállítása, védelme;

- o Eredeti bélyeget hordozó pásztorépítmények megőrzése – új építmények hagyományőrző kialakítása;
- o Táj értékeinek megfelelő elhelyezkedési mód biztosítása;
- TÁRGYI ÉS SZELLEMI ÖRÖKSÉG (pásztorhagyományok)
- EGYÉB KEZELÉSI MÓDOK
- o Bemutatás, látogatók fogadása, turizmus;
- o Oktatás, ismeretterjesztés, társadalmi tudatosság növelése;

A kezelési terv a készülő kormányrendeletet alapozza meg, melynek elfogadása a mai napig nem történt meg.

MAGYARORSZÁGI TÁJHÁZAK HÁLÓZATA (VILÁGÖRÖKSÉG-VÁROMÁNYOS HELYSZÍN)

A Magyarországi tájházak hálózata világörökség-várományos helyszín **2000-ben került fel a tentatív listára**. A magyarországi tájházak megőrizték az egykori népi építészeti jellegzetességeit, egyúttal a valós helyszínen, komplex módon közvetítik azt a helyi kultúrát, mely évszázadokkal ezelőtt jellemző volt az adott térségben. Magas szakmai elvárásoknak megfelelően kerültek kiválasztásra azok a tájházak, amelyek a világörökség-várományos helyszín részét képezhetik. Ennek egyik kritériuma a műemléki szintű védettség, továbbá az a tény, hogy a benne található ingóságok kezelését a muzeális működési engedély kritériumrendszere szabja meg. A Miniszterelnökség Örökségvédelmi Hatósági Főosztály Örökségvédelmi Nyilvántartási Osztályának adatszolgáltatása alapján a következő műemlékek kerülnek ebbe az övezetbe:

- Karcag: lakóház (Nagykunsági tájház) (azonosító:5999, törzsszám:3967)
- Karcag: Redemptus-porta (Kántor Sándor Fazekas Múzeum) (azonosító:5996, törzsszám:10915)
- Tiszafüred: Nyúzó Gáspár fazekasmester háza (azonosító:6071, törzsszám:8631)

A sajátos megyei térségek között szerepelt a védendő szerkezetű települések övezete, melynek célja az volt, hogy a településszerkezeti, településképi értékük védelmében helyi szabályokat alkossanak. Az Országgyűlés és a Kormány **2016-ban és 2017-ben fogadta el a településképi-védelmével kapcsolatos szabályokat**, mely kötelezővé tette mind a 3200 településen az ebben a tárgyban a rendeletalkotást 2017. december 31-ig. Így a sajátos megyei térség tervben tartása feleslegessé vált, **a határozattal együtt törlésre kerül.**

6. HONVÉDELEM

A korábbi szabályozással ellentétben kizárólag a Trtv határozhatja meg a honvédelemmel összefüggő övezetet, melynek új neve „honvédelmi és katonai célú terület övezete”. A Trtv fogalommagyarázata alapján az OTRT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelyben a Magyarország védelmi képességeit alapvetően meghatározó vagy a NATO-tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítéséhez és a Magyar Honvédség alapfeladatainak rendeltetésszerű, szakszerű és jogszerű ellátásához szükséges építmények elhelyezésére vagy katonai tevékenységek végzésére szolgáló területek találhatók.

- A Trtv előírásai szerint az országos övezet esetében a területeket a **településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni**. A településrendezési eszközökben a besorolásra vonatkozó előírás árnyaltabbá vált:
 - a) *minden (térségi) területfelhasználási kategóriában - beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe kell sorolni;*
 - b) *a zárt bekerített objektumok kivételével honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, ha az adott terület az erdők övezete által is érintett.*

Ennek a kijelölésnek a módosítása csak a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehetséges. A megyei területrendezési tervben történő ábrázolás nehézsége miatt az övezet lehatárolását már **csak az érintett település közigazgatási területének megjelölésével lehet.**

Az övezet által érintett települések köre a Trtv szerint: Szolnok, Jászberény, Szajol, Rákóczi falva, Tiszavárkony.

7. TRTV-VEL VALÓ ÖSSZHANG IGAZOLÓ SZÁMÍTÁSA

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 23/B. § (2) bekezdése szerint a kiemelt térség területrendezési terve nem lehet ellentétes az ország területrendezési tervével, a megye területrendezési terve pedig az ország és a kiemelt térség területrendezési tervével.

Ugyanakkor a Trtv előírásai a térségi területfelhasználást tekintve lehetőséget ad az eltérésre bizonyos keretek között.

A térségi területfelhasználási kategóriák lehatárolására a következő előírásokat kell figyelembe venni:

10. § (1) Az országos területfelhasználási kategóriák területén belül a megyei területfelhasználási kategóriák területének kijelölése során

a) az erdőgazdálkodási térség területének legalább 95%-át erdőgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 95%-át mezőgazdasági térség kategóriába kell sorolni;

c) a települési térség területének legalább 90%-át települési térségbe kell sorolni.

(2) A vízgazdálkodási térség területét vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

(3) A sajátos területfelhasználású térségbe sorolt országos területfelhasználási térség területét a fenti számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

A területi információs rendszer indulása óta az **összhang igazolása jóval könnyebb**, hiszen a térinformatika állomány alapján meghatározható a Trtv szerinti érték, melyhez viszonyíthatók a megyei tervi értékek. A területfelhasználási egységek összehasonlító értékelését az alábbi táblázat mutatja:

Területfelhasználási kategóriák	OTrT szerinti terület (ha)	Megyei területrendezési terv szerinti terület (ha)	Összhang igazolása
Mezőgazdasági térség	411082,45	413893,72	100,68 %
Erdőgazdálkodási térség	80937,66	80747,71	99,77 %
Települési térség	47928,52	43981,31	91,76 %

Az erdőgazdálkodási térség és a mezőgazdasági térség területének lehatárolását a települési térséggel és a sajátos terület-felhasználású térséggel pontosítottuk.

A települési térségek lehatárolását a települések által megküldött hatályos településszerkezeti tervek beépítésével, valamint a térségi területfelhasználási engedélyekkel pontosítottuk. A települési térségek egy része sajátos területfelhasználású térségbe került átsorolásra a Trtv előírásainak megfelelően: ilyen például a szolnoki repterek.

A vízgazdálkodási térség esetén teljes egészében a Trtv szerint kijelölt vízgazdálkodási térség került a megyei területrendezési tervbe beépítésre, azon változtatás nem történt.

Összességében megállapítható, hogy a megyei területrendezési tervben kijelölt térségi területfelhasználások összhangban vannak a Trtv-vel.

A műszaki infrastruktúra-hálózatok esetén 2019 márciusáig élt a 10%-os eltérési szabály. A Trtv hatályba lépésével már más elvek alapján lehet eltérni az országos tervtől. Az országos övezetektől való eltérést nem számolással kell igazolni.

Összességében megállapítható, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megye területrendezési terve összhangban van a Trtv és az MVM rendelet előírásaival.

8. ELFOGADÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZEK ÖSSZEFOGLALÓ INDOKLÁSA

A megyei területrendezési tervek készítése és módosítása során a következő jogszabályok előírásait kell figyelembe venni:

- területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény,
- ország területrendezési tervéről szóló 2003. évi XXVI. törvény,
- területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről szóló, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet

Jász-Nagykun-Szolnok megye területrendezési tervéhez kapcsolódóan a következő rendelet és határozatok vannak hatályban:

- 18/2004. (XI. 9.) számú önk. rendelet a megyei területrendezési tervről,
- 53/2011. (IV. 29.) sz. határozat a területrendezési ajánlásokról,
- 54/2011. (IV. 29.) sz. határozat a területrendezési intézkedésekről

Jász-Nagykun-Szolnok megyei területrendezési tervet 2004-ben fogadta el a megye közgyűlése, azóta 2011-ben történt módosítás, majd a jelen módosítást az új jogszabályi környezet tette ismételten szükségessé. A fejezetben csak az általános változásokra térünk ki, **a konkrét változásokat a megalapozó munkarészek tartalmazzák.**

8.1. RENDELETTEL JÓVÁHAGYANDÓ MUNKARÉSZEK

A rendelet felépítését a 218/2009. (XI. 6.) kormányrendelet határozza meg. A rendelet részei a következők:

- területrendezési szabályzat
- mellékletei:
 - o térégi szerkezeti terv (1. melléklet)
 - o műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények térbeli rendje (2. melléklet)
 - o térségi övezetek (3. melléklet)
 - o települések érintettsége az országos és térségi övezetekkel (4. melléklet)

Térségi szerkezeti tervet érintő általános változások (1. melléklet):

- A városias és hagyományosan vidéki települési térség helyett már csak a települési térség kerül ábrázolásra;
- Bevezetésre kerül a sajátos területfelhasználású térség például a legalább 5 ha nagyságú közlekedési területek, különleges területek, bányaterületek jelölésére;
- Kivezetésre kerül a vegyes területfelhasználású térség;
- Kis mértékben megváltozik az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények térbeli rendje (megyei terv léptékében korrekciónak tekinthetők);
- A térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok változása elsősorban a közlekedési hálózatot érintik, melyet részletesen a közlekedési fejezet mutat be;
- A műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények megnevezése megváltozott, egyes kategóriák kivezetésre kerültek (pl. nagyhíd, térségi jelentőségű híd, személyforgalmi kikötő), új kategóriák kerültek bevezetésre (pl. térségi szerepű összekötő út, egyéb mellékút)

A 2. melléklet tartalma az új tartalmi követelményeknek és a szerkezeti változásoknak megfelelően módosul.

Övezeti rendszert érintő változások

Az új jogszabályi környezetnek megfelelően az egyes országos és térségi övezetek hatályon kívül kerülnek:

- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete;
- térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete;
- történeti település területének övezete;
- együtt tervezhető települések övezete;
- szélróziónak kitett terület övezete;
- kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete;
- felszíni vízminőség-védelmi terület övezete;
- országos tájképvédelmi terület övezete;
- térségi tájképvédelmi terület övezete;

honvédelmi terület övezete

kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete

Az új jogszabályi környezetnek megfelelően az új országos és térségi övezetek kerülnek bevezetésre:

- Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete;
- Tájképvédelmi terület övezete;
- Vízminőség-védelmi terület övezete;

Honvédelmi és katonai célú terület övezete;

Tanyás térség övezete.

Az államigazgatási szervek adatszolgáltatása alapján megszűnő övezet:

- földtani veszélyforrás területének övezete

Megmaradó, esetenként adatszolgáltatással pontosított lehatárolású övezetek:

- magterület övezete
- puffterület övezete
- ökológiai folyosó övezete
- világörökség és világörökség-várományos terület övezete
- ásványi nyersanyag-vagyon terület övezete
- kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- nagyvízi meder övezete
- rendszeresen belvízjárta terület övezete (változatlan lehatárolás)

A megyei területrendezési terv az új jogszabályi környezetnek megfelelően egyedileg meghatározott övezeteket is meghatározhat.

Trtv. 24. § (1) A megyei önkormányzat a területrendezési tervéről szóló rendeletének részeként a megye területének természeti, épített környezeti és gazdasági adottságainak védelmére és fejlesztésére, a térszerkezet szervezésére, továbbá a területfejlesztési koncepciók és programok végrehajtására a 19. §-ban meghatározott térségi övezeteken túl egyedileg meghatározott övezeteket is megállapíthat, amely övezetek

a) szabályai a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök készítésére, a településrendezési eszközökben meghatározott területfelhasználási egységek kijelölésére, valamint az OTÉK-ban meghatározott, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek építési használatának megengedett határértékeinél megengedőbb követelmények megállapításának lehetőségére vonatkozhatnak,

b) nem lehetnek ellentétesek a megyét érintő országos és kiemelt térségi területrendezési tervekkel.

(2) Az (1) bekezdés a) pont szerinti megengedőbb érték kizárólag az építési telek megengedett legnagyobb beépítettségére, valamint a legkisebb zöldfelületre vonatkozhat, amely megengedőbb érték a megengedett legnagyobb beépítettség esetében 10%-nál, a legkisebb zöldfelület esetében 5%-nál nem lehet nagyobb az OTÉK szerinti, a kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület sajátos használat szerinti területéhez rendelt értékhez képest.

A megye sajátosságainak megfelelően a következő egyedileg meghatározott övezetek kerültek bevezetésre:

- Térszerkezeti szempontból jelentős térszervező települések;

Együtt tervezendő térségek övezete;

- Ártéri tájgazdálkodás övezete;
- Pusztai tájgazdálkodás övezete.

Az új övezetekkel összefüggésben a területrendezési szabályzatban új előírások kerülnek meghatározásra. Ezek alátámasztását a megalapozó munkarészek tartalmazzák.

A területrendezési szabályzatban a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési eszközök készítésére és módosítására, valamint a területfelhasználási egységek kijelölésére vonatkozhat. A **településfejlesztési koncepció** az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: ÉTV) fogalommagyarázata szerint a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum. Az **integrált településfejlesztési stratégia** a településfejlesztési koncepcióban foglalt környezeti, társadalmi és gazdasági célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló középtávú fejlesztési program.

Településrendezési eszköz a településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv. A **településszerkezeti terv** a „településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv. A településszerkezeti terv hosszú távra készül és az önkormányzat határozattal fogadja el. A **helyi építési szabályzat** állapítja meg a - a táj, az épített- és a természeti környezet, valamint a környezeti elemek védelmével kapcsolatos területhasználati korlátozásokkal, továbbá az egyes területek felhasználásával, az azokon való építés rendjével és intenzitásával kapcsolatos előírásokkal – a helyi építési követelményeket, jogokat és kötelezettségeket, tehát **építési jogot ad**. Melléklete a szabályozási terv, mely területileg megjelenítve tartalmazza a szabályozási elemeket.

A jogszabályban meghatározott településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök készítése ugyanakkor ennél jóval tágabb körülményt jelent, hiszen a készítésbe beletartozik

- a tervezés megalapozását, alátámasztását szolgáló dokumentációk elkészítése, azaz
 - o a megalapozó munkarészek,
 - o az alátámasztó javaslat kidolgozása,
 - o telepítési tanulmányterv és beépítési terv készítése
 - o jelmagyarázat alkalmazása
- önkormányzatok közös tervezése,
- településrendezési sajátos jogintézmények,
- az egyeztetés és elfogadás eljárási szabályai, valamint
- a partnerségi egyeztetés.

Mivel a településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök készítéséhez kapcsolódó követelményeket a 314/2012. (XI. 9.) Kormányrendelet részletesen szabályozza, a megyei területrendezési tervnek meglehetősen korlátozottak a szabályozási lehetőségei: azokat a szabályokat a területrendezési szabályzat nem változtathatja meg, nem egészítheti ki, mert az ellentétessé válna a kormányrendelettel. Ugyanakkor a **meglévő követelményeken belül a területrendezési céloknak, feladatnak megfelelően**

pontosíthat, konkretizálhat, illetve e tartalmi kereteken belül a településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök készítésére feladatot adhat. A javasolt szabályok jó része ilyen jellegű.

A szabályok további része a területfelhasználás kijelölésére vonatkozik, melynek körét egyértelműen meghatározza az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (OTÉK) 6. §-a.

OTÉK 6. § (1) A városok és községek (a továbbiakban együtt: település) igazgatási területét építési szempontból

- a) beépítésre szánt (beépített, további beépítésre kijelölt) területbe, amelyen belüli építési övezetekben az építési telkek megengedett beépítettsége legalább 10% illetőleg*
- b) beépítésre nem szánt területbe, amelyen belüli övezetekben a telkek megengedett beépítettsége legfeljebb 10% kell sorolni.*

(2) A település igazgatási területén belüli azonos szerepkörű, jellegű, beépítettségi intenzitású területrészeket - általános és sajátos építési használatuk szerint - azonos területfelhasználási egységbe kell sorolni.

(3) Az igazgatási terület

- a) beépítésre szánt területeit az építési használatuk általános jellege, valamint sajátos építési használatuk szerint*

- 1. lakó-,*
 - 1.1. nagyvárosias lakó-,*
 - 1.2. kisvárosias lakó-,*
 - 1.3. kertvárosias lakó-,*
 - 1.4. falusias lakó-,*
- 2. vegyes-,*
 - 2.1. településközpont,*
 - 2.2. intézményi,*
- 3. gazdasági-,*
 - 3.1. kereskedelmi, szolgáltató-,*
 - 3.2. ipari-,*
 - 3.3. általános gazdasági,*
- 4. üdülő-,*
 - 4.1. üdülőházas-,*
 - 4.2. hétféligé házas-, valamint*
- 5. különleges-,*

b) beépítésre nem szánt területeit

- 1. közlekedési- és közműelhelyezési, hírközlési-,*
- 2. zöld-,*
- 3. erdő*
 - 3.1. védelmi erdő-,*
 - 3.2. gazdasági erdő-,*
 - 3.3. közjóléti erdő-,*
- 4. mezőgazdasági,*
 - 4.1. kertes mezőgazdasági,*
 - 4.2. általános mezőgazdasági,*
- 5. vízgazdálkodási,*
- 6. természetközeli,*
- 7. különleges beépítésre nem szánt*

területeként (területfelhasználási egységként) lehet megkülönböztetni.

(4) A beépítésre szánt területfelhasználási egységekre vonatkozóan meg kell határozni a beépítési sűrűséget és a közüzemi közművesítettség mértékét.

(5) A (3) bekezdésben foglalt egyes területfelhasználási egységek a helyi sajátosságoknak megfelelően tovább bonthatók.

(6) Egy területen egymás felett többszintes területfelhasználás is meghatározható.

Sajátos szabályozási lehetőség, hogy kereskedelmi szolgáltató gazdasági területen az OTÉK-tól eltérően 60% helyett 70%-os maximális beépíthetőség, 20% helyett 15% legkisebb zöldfelületi arányt is meghatározhat a megyei területrendezési terv. Ez a megengedőbb szabályozás elsősorban településrendezési okok miatt válhat szükségessé, főként beállt területen, ahol a területi bővítés lehetősége korlátozott. Ezt a lehetőséget – településszerkezeti sajátosságokból adódóan - a városokra javasolt előírni, egyéb esetben rendelkezésre áll az OTÉK-tól való eltérés lehetősége, vagy az általános gazdasági terület övezetének kijelölése.

8.2. HATÁROZATTAL ELFOGADANDÓ MUNKARÉSZEK

A korábbi jogszabályi környezet miatt **egyedi övezeteket nem tartalmazhatott** a megyei területrendezési terv, ezért 2011-ben külön határozatként, úgynevezett területrendezési ajánlasként és sajátos megyei térségekként kerültek elfogadásra (53/2011. (IV. 29.)). Az új jogszabályi környezetnek megfelelően már nincs szükség az ajánlásokra és sajátos megyei térségekre, ezért hatályon kívül kell helyezni.

Az intézkedések munkarész a **megyei területrendezéshez szükséges konkrét feladatokat határozza meg**. A hatályos intézkedések felülvizsgálatra kerültek. Kiemelendő az intézkedések közül, hogy a Tisza-tó térségét annak jelentőségéből adódóan kiemelt térségként indokolt meghatározni, mely lehetővé teszi egyedi építési szabályok előírását a Balaton kiemelt üdülőterülethez hasonlóan.

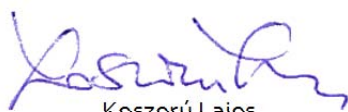
TERVEZŐI NYILATKOZAT

A Jász-Nagykun-Szolnok megye területrendezési tervének és Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv), valamint a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MVM rendelet összhangjáról

Alulírottak Jász-Nagykun-Szolnok megye területrendezési tervének vezető tervezői nyilatkozunk, hogy a megyei területrendezési terv a Trtv-vel és MVM rendelettel összhangban készült.

A megye területére eső országos területfelhasználási kategóriák, valamint országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények az Trtv-vel és annak pontosítási követelményeivel összhangban kerültek feltüntetésre.

Budapest, 2019. augusztus 30.

Koszorú Lajos

vezető területrendező tervező

Tervezői nyilvántartási szám:

TR 01 – 1346

Tábori Attila

vezető területrendező tervező

Tervezői nyilvántartási szám:

TR 01 – 0402